

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oră 12 fil., a treia
oră 10 fil.

Tot ce privesce fóia,
să se adreseze la: Re-
dactiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaș.

Fóe bisericescă-politică.

Anul XIV.

Blaș 9 April 1904.

Numărul 15.

ÎNVIEREA.

Christos a înviat! e salutul plin de căldură și de nădejde, ce sbórá azi de pe buzele creștinilor, umplându-le sufletul de sfinte bucurii.

Și e o minunată potriveală acesta: în acela-și timp, când biserica serbózá învierea Domnului, natura încă reînvie din amórtala sa. Domnul *invie*, sdrobind legăturile iadului, réutatea păcatului și puterea morții, iar natura *reînvie*, spre a-și reîncepe óursul séu, pus de acela ce e al vremilor stăpânitor.

Domnul învie biruind cu a tot puternicia sa legile naturii, iar noi fiir naturii sîntem așa de nepuțincoși, cât cu cea mai încordată putere luptând, de abia putem să ajungem la ținta pusă de cel ce ne-a zidit. Noi luptăm din réputeri o viață întrégă să ajungem la liniște, la pace și îndestulare, și nu băgăm de samă, că această fericire numai prin Dumnezeu și învătura sa o putem avé. Ne nascem sub paza acestei sfinte credințe, creștem sub farmecul religiunii și ajunși mari ne uítăm de tot, ce a încântat anii tinereții noastre și ne lăsăm duși de valul lumii rătăcite. Și nu băgăm de samă, că răpiți de val sîntem duși pe o cale cu totul contrară de ținta noastră fréscă, și în loc să fim ridicați la suprafață, sau se ajungem la vre-un țerm unde se pausăm și se gustăm de mult așteptata fericire, mergem mai departe, șovăitori, între viață și mórte, fără de a mai avé gândul la Dumnezeu. Și de abia într'un târziú, ori dór chiar în urmă, revenim la vechile ideale, de cari așa de mult ne-am depártat. De abia

într'un târziú ne aducem aminte de acele sfinte învături, cari deși predicate de fiul teslariului din Nazaret și láțite de nisce simpli pescari, totuși aú pus crucea pe puternicul imperiú roman și în locul mărétului templu a lui Jupiter din Roma aú ridicat și mai splendida catedrala a sf. Petru.

Lumea de azi, ajunsă sub cărmuirea necredincioșilor aú uítat de frumoșele și înalțătóarele virtuți ale religiunii creștine, și în locul iubirei practisézá egoismul, în locul milei, persecuția și oprimarea și exploatarea celor lipsiți. Nu-i mirare deci, că în fața acestor învături perverse înceată idealismul sublim, înalțator și plin de abnegație și locul îl ocupă materialismul respingétor. Nu-i mirare, că dragostea creștină a fugit de pe lume și locul i-l'a ocupat socialismul și anarchismul.

Reînvie acum natura spre o nouă viață, invie Domnul din morți, să înviem și noi, reînóindu-ne sentimentele și curățindu-ni-le.

Să ne oprim, în calea spre decădінță. Să ne oprim pân ce nu-i târziú. Înreútățirea năravurilor va sgudui în țținile sale ruginite, bértrâna Europă de bună samă.

Să nu ne lăsăm duși de val. Să nu ne gândim numai la present, ci să aruncăm câte o gândire și la viitor. Să ne păzim curate sufletele. Să reîntinerim puterile credinții noastre sfinte, care de veacuri a susținut în noi sentimentul de neam. Să ne prețuim după vrednicie poziția și mai ales neatárnarea noastră, ca nisce lucruri nespuse de prețioșe, ca ast fel liniștiți în suflet, să putem răspunde chemării noastre.

Christos a înviat! învieze-ne și pe noi, pe toți, spre o nouă viață, mai rodnică și mai ideală.

La Roma. Ideea unui nou peregrinaj la Roma pe tómnă, e întimpinată cu vil simpatii de pretutindenea. „Revista catolica“ a pár. Lucaciú scrie armátóarele șire: „În cercuri largi se manifestă dorința, de a face un peregrinaj la Roma. Congresul Marian, serbările grandióșe ce se proiectézá pentru tómnă, ar fi ocasiuni binevenite ca și noi Români să ne presintám în Cetatea eternă și se exprimám în persónă sentimentele de omaj și venerațiune, ce nutrim față de Capul véđut al bisericii lui Christos. Scumpa noastră „Unirea“ sulevând chestia spune, că dacă s'ar găsi 40 de inși, ar întreprinde organizarea peregrinajului. Numai vorba hotărítă se cere și pe cum stău azi lucrurile, pe cum se arată dispozițiunile sufletesci în cler și la mireni, așa credem, că nu numai 40 inși, ci un număr impunétor de Români s'ar găsi să la parte la acest peregrinaj.“

Mulțámim pár. Lucaciú pentru aceste șire pline de căldură și încurajare, din partea noastră adaugem, că ideea póte să fie faptă, îndată ce vom fi avisați că cel puțin 40 persóne doresc să leie parte la acest peregrinaj și avem nădejde tare că vre-unul din ilustrii nostri Archierei va primi amilita noastră cerere, de a ne presenta Sfinții Sale Pontificelui Piú X. Rugám deci pe cel ce ar dori să vină, să ne aviseze pe o cartă postală. Observám, că peregrinajul s'ar face atunci în Septembrie ori Octóbre, când e timpul mai frumos în Italia, și un bilet de cl. II. pe tren și cl. I. pe vapor nu va fi mai scump de 250 cor., iar pe cl. III. tren, și cl. I. vapor de cor. 200.

De la Academia română. — Academia română a ținut Duminecă ședință festivă sub președința Maj. Sale Regelui Carol fiind de față public numéros. Cu acest prilej Regele a ținut un discurs important, a cărui ideie i-a fost dată când anul trecut a véđut Nicopoli. A vorbit de înfrângerea armatelor aliante creștine la finele sec. XIV.

➡ Aducem la cunoscінța Onorațiilor Domni Preoți, că ediția vechie din

== **Liturgier s'a epuisat,** și s'a pus sub tipar **o nouă ediție.** ==

Între aliați a luat parte și Mircea cel mare, vestit în țările apusului, cum și comitele de Solon mai târziu prințul de Zoller, care a scăpat de moarte pe regele Sigismund al Ungariei și care a fost fondatorul casei de Hohenzollern. Și în legătură cu acesta a pomenit de războiul independenței, când orașul Nicopoli iar a jucat rol însemnat. Vorbirea Maj. Sale, care pomenea cu mult entuziasm de bravura armatei române a adus lacrimi în ochii întregului public present.

A luat apoi cuvântul noul membru: Ioan Bian, distinsul nostru compatriot, care la școlile noastre de aci a început învățătura și prin muncă încordată s'a ridicat la o poziție așa de strălucită; dînsul a vorbit despre limba română. La disensul de recepțiune a răspuns secretarul Academiei neobositul Dim. A. Sturdza, care a adus meritate elogiul tinerului academician.

Episcopie gr. cat. în America. — Ori cât de mare a fost eșecul suferit de luptătorii pentru introducerea liturghiei magiare la rutenii gr. cat. din Ungaria, totuși nu s'au liniștit, ci reiaș din nou afacerea, de astă dată vrînd să institue un scaun de episcop gr. cat. pentru magiarii din America. În numărul său din 6 crt. „Bud. Hirlap“ publică o corespondință mai lungă din Newyork, unde se invocă toate argumentele posibile pentru realizarea acestei idei, care mai ales e foarte patriotică. Se anunță, că visitorul apostolic, canonicul Hodobay, din diecesa Eperjes a plecat la Roma să lucre în această direcțiune.

REVISTE.

Roma. Cu ocaziunea felicitării de ziua onomastică, Sfinția Sa a răspuns colegiului Cardinalilor vorbind despre stările triste ce îndură biserica în Franța, cari lovesc adânc în inima Papei, și cari le desaprôbă cu totă puterea, căci ele sînt contrare libertății adevărate, drepturilor bisericești, și simțului moral.

Vorbirea această a cauzat mare neplăcere camerei franceze, carea s'a grăbit ca prin ambasadorul său de pe lângă Vatican, să-și exprime neplăcerea și desaprobaria ideilor și formei, în care a fost spusă vorbirea. — Vorbirea această caracterizează politica noului secretar de stat, *Merry del Val*, care abătîndu-se de la paciința lui *Rampolla*, oficios desaprôbă și se pune față în față cu uneltirile guvernului francez.

În 21 Martie a apărut enciclica „*Secunda sane*“, carea vrea să fie introducerea jubileului de 13 sute de ani, a sf. Gregoriu cel Mare, a Papei. Ocupându-se cu stările de pe vremea aceea, și asemănându-le cu celea de azi, Papa are mare nădejde în Providința dumnezească, care conduce Biserica, și o scote nemîșcată din toate necasurile, căci pe cînd multe state și instituțiuni s'au nimicit, Biserica tot mai stă cu fruntea ridicată.

Franța. Guvernul apostatului Combes și-a ajuns culmea rîntății. După alungarea congregațiilor religioase, a denegării dreptului de instrucție ordurilor călugărești, a hotărît să depărteze din localele publice ori ce însemn creștin, ca să nu varem sentimentul religios a celor necreștini. Ordinul acesta s'a executat chiar în sîrbătorea Pascilor și-a provocat colosal resentiment.

Sîrbia. Se pare că în urmă i-a succes regelui Petru să facă ceva rîndușelă în țară. Ultimele sciri vestesc, că ambasadorii puterilor au fost avisați că regicidii sînt depărtați de la Curte și pensionați. Se speră, că în chipul acesta se vor reîncepe raporturile diplomatice întrerupte.

CORESPONDINȚE.

SINÓDELE PROTOPOPEȘCI.

— tr. Cluj. —

— 30 Martie 1904.

Cu bucurie vin a Vă raporta despre ținerea sinodului protopopesesc gr-cat. al Clujului din primăvara anului curente. Iată pe scurt modul cum a decurs. Conform cerențarului protopopesesc de convocare sinodul s'a ținut la 30 a. l. c. cu următorul program: La orele 7 dimineța preoții îmbrăcați în reverendă să prezentă la biserica parohială, de unde să împart pentru mărturisirea inteligenței și a pruncilor, apoi să face serviciul orelor canonice prin părintele M. O. D. Augustin Cosma din Feiurd după cari Domnul protopop adresează clerului câteva cuvinte bine simțite drept pregătire pentru s. mărturisire a preoților care urmăză. Apoi s'a celebrat s. liturgie a lui Gregorie Teologul prin Domnul protopop, asistat, de părintele Roșian ca lector, iar pîr. Macelar cântă priceșnă. După s. liturgie la care s'au cuminecat cei din loc părintele Ștefan Roșian substituind pe părintele Ioan Mihalea din Aghireș, care din ceva cauză gravă a fost silit să se reîntorcă de la gară acasă, ureă amvonul sacru și pornind din cuvintele de la s. Mat. c. V. st. 13—17. „Voi sînteți sarea pămîntului... voi sînteți lumina lumii“ ne ridică din calea de pe pămînt, unde domnesce păcatul, corupția, putreșința morală.— ne ridică în sferile acelea înalte, sublime până la ideal în cari pururea ar' trebui să petrecă sufletele noastre cu cea mai mare plăcere și în cea mai mare intimitate cu Dumnezeu. Și nu fără cauză ne reamintesc despre chemarea noastră sublimă de preoți ai legii celei nouă pentru-că dacă toate plantele și arborii și acesta după legea firei i-și latind rădăcinile sale tot mai afund în pămînt, de la care, ca de la sînul unei mame i-și sug nutre-mîntul de lipsă vieții lor vegetative, cu atît mai vîrtos noi preoții trebuie să ne întindem rădăcinile credinței noastre din ce în ce tot mai sus spre Dumnezeu, care e părintele nostru cel prea bun al tuturor și

de acolo să ne primim nutre-mîntul sufletesc atît de necesar vieții noastre intelectuale și morale tot de una, dar mai vîrtos în zilele acestea de grea încercare pentru noi. Apoi după ce a făcut să ne pascem puțin sufletul pe pagistea pururea vered și sănătoasă a credinței, face aplicări practice pentru viața morală a preoțimei, constatînd în general morburile de cari suferă preoțimea în genere de pretotindenea și de cari ar trebui să se scuture odată, arătînd urmările rele ce provin de aici pentru cler și popor. „Iar dacă se va împuși sarea, cu ce se va sara? mai mult nu va fi de trebă, fără numai să se lapede afară și să se calce de ômeni.“ Și „cum vom cânta cîntarea Domnului în pămînt străin?“

A fost o temă anume precegetată și adresată din cea mai curată intențiune a unui preot către frații preoți, cărora le pune la inimă datorința de a predica cu gratul viu și mai vîrtos cu fapta Dumineca și în sîrbători și în toate zilele avînd să trăească o viață cu adevărat sfîntă, dacă doresc și voesc ca ostenețile să le fie încoronate cu succes.

După acesta ieșind din biserică am intrat în școlă unde s'a urmat partea oficială a sinodului.

Să constată cu plăcere, că membrii cu excepția a lor 5 inși scusați și aceia, toți au participat.

Dintre propunerile pentru sinodul Arhidieceșan mi-am notat următoarele. 1. Să se insiste pentru rezolvarea cât mai urgentă a dotațiunei congrue de la statul civil, cu aceea, ca fiind și noi odată în posesiunea congruei, să nizmim a ne pune baza solidă pentru congruare prin subtragerea a lor anumite percente congruale din cari să se creeze un fond anume,¹⁾ ori să se augmenteze fondul clerului deja esistent. 2. Să se augmenteze la facultatea teologică din Blaș catedrele cu una de sociologie. 3. Să se insiste a se eda cât mai curînd în mîna preoțimei dreptul administrativ și un regulament pentru sinódele protopopesce. a 4. Taxele de licenții de cununie azi în vigóre, să se ștergă, iar în schimb protopopii să-și primescă un venit sigur anual și congrual din ore careva fond și a 5. Să stărue pentru generalizarea misiunilor populare.

Ca delegat al clerului tractual la sinodul arhidieceșan s'a ales cu unanimitate părintele Ștefan Roșian.

În urmă am participat cu toții la masa ospitală a Dnui protopop.

Ast fel întăriți sufletesc și trupesc ne-am reîntors fie care la ale sale, cu cugetul de a lucra pe venitor, fie care în cercul său cu neobosit zel și cu curaj neînfrînt în lupte și ostenele pentru mărirea lui Dumnezeu și a sfinței maice bisericești, pentru mîntuirea noastră și a turmei nouă încredințate, de care odată samă vom avé să dăm înaintea mai marilor nostri de pe pămînt, dar mai vîrtos, înaintea lui Dumnezeu a pread dreptului și supremului judecător.

V. Micușan.

¹⁾ Numai de nu s'ar contribui, ca până acum! Red. U.

— Vicar. Făgăraș. —

Făgăraș, 29 Martie 1904.

Preoțimea română gr. cat. din Vicariatul Făgărașului s'a întrunit azi aci la sinodul ordinar de primăvară, care s'a ținut sub presiunea Prea On. D. vicariului *Iacob Macaveiș*, în localul școlii confesionale.

Afară de 2—3 preoți scusați toți ceilalți au venit la sinod cu tot timpul, ce domnesce pe aci.

Mai întâiu s'au pertractat unele lucruri curente aparținătoare sferei administrative bisericesti. după cari au urmat 2 disertațiuni.

Anume părintele *Valeriu P. Comșa*, din Copăcei a predat o preafrumoasă compoziție a sa despre: „*Religiune, știință și artă*,” temă bine aleasă și bine lucrată din toate punctele de vedere. Parochul *Comșa* în ton energic, pe care îl stăpânește cu desăvârșire și în ținuta bărbatului, care e conșciut de aceea ce vrea să zică, ne-a întreținut plăcut aproape trei sferturi de oră, arătând necșul ce există între cele trei noțiuni religioase, știință și artă, și ridicându-ne cu mintea la sfere senine, singurele, cari pot vërșea nădejde în inimile omenesci. Disertantele a fost viu felicitat pentru lucrarea sa.

Al doilea disertant a fost preotul din Șercaia *Petru Langa*, care ne-a vorbit din sfera educațiunii, anume despre „*Datorințele părinților de ași cresce bine pe fii săi*,” Temă bine aleasă și această dar unele lucruri puteau lipsi dintr'înșă. Predarea a lăsat de dorit în cât anume tonul mi-s'a părut nepotrivit, rugător, iar ținuta disertantului timidă. Aceste defecte pot fi lesne delaturate prin voința părintelui *Langa*, căruia zelul nu-l lipsește.

Conform unui conclud din anul trecut, sinodul de toamnă are să fie ambulant începând deja cu anul curent. El se va ține în parochia fruntașă *Vaida-Recea*. Ca predicator pentru ocaziunea această s'a înșinat parochul *Tohanului-vechiu*, *Moise Brumboiș*, iar ca disertant a fost designat *Ioan Bunea*, preot în Vad. Pentru sinodul din primăvara viitoare au fost designați ca disertanți: *George Boeriș*, preot în Cârța și *Gr. Manoiș*, capelan în *Tohanul-vechiu*.

După acestea s'a adus la cunoștința preoțimei convocarea sinodului arhidieceșan pe 10 Maiu a. e. s-a exprimat mulțumită Excelenței Sale Mitropolitului *Victor*, care a convocat sinodul de mult așteptat. A urmat apoi o discuție privitoare la mandatul ce trebuie a se da celor doi reprezentanți ai preoțimei din aceste două districte protopopesci anume: privitor la ținuta ce vor trebui să aibă în cauza regulării dotațiunii clerului, obiectul principal pentru care se va aduna sinodul arhidieceșan. Și s'a pus în vedere concludul de mai înainte luat în cauza această, în sensul căruia — ne fiind altă cale — preoțimea dorre a se face întregirea venitelor sale din visteria statului, pe baza conșcripției venitelor făcută în anul 1896, dar așa ca superioritatea bisericescă să nu fie scurtată în autoritatea sa.

A urmat apoi însuși actul alegerii, — lucru atât de rar în viața bisericel noastre — peste care am trecut cu o greutate nespuse de mare. De nenumărate ori s'a zis că avem lipsă de un regulament ore care în asemenea împrejurări, dar durere până acum încă

n'am ajuns să putem avea de cât tactul presiunii.

E lucru sciut că vicariatul constă din două protopopiate: *Veneția-inferioară* și *Voila*, în fruntea căroră este vicariul Făgărașului și un singur notariu tractual pentru ambele protopopiate. Încă nici acum nu se știe dacă poate notariul tractual reprezenta în sinodul arhidieceșan pe ori care dintre cele două protopopiate sau nu? Asemenea lucru a ținut în loc preoțimea mult timp nesciind, ce se face, căci unii ziceau așa, alții ziceau alt fel! S'a fost făcut anume o propunere în sensul căruia notariul tractual indiferent la care tract aparține cu parochia, se reprezintă cercul Voilei iar un alt preot din districtul Veneției să meargă în numele acestui tract. S'a vădit, cum un lucru la părere neînsemnat poate ține în loc adunarea, care a fost chiar suspendată pentru 5 minute pe motiv de neînțelegere, iar după redeschidere erau tot atât de nedumeriți ca întâiu. N'a fost apoi corectă alegerea nici din punctul acela de vedere, căci nesuccedând prin aclamațiune, presiunii ar fi fost dator chiar și în cas când nu s-ar fi cerut — dar s-a cerut — să dispună în dată votisare secretă, ceea ce nu s'a făcut, și din punctul acesta de vedere alegerea s'ar putea ataca.

În sfârșit după ce răbdarea tuturor era pe isprăvite fiind timpul foarte înaintat (2 ore p. m.) au fost aleși notariul tractual părintele *Max. Recean*, pentru tractul Veneției-inferioare și *N. Vișoli*, din Netot pentru al Voilei. După această preoții s'au mărturisit cu toții la 4 confesari, cei mai bătrâni preoți, și ne-am despărțit.

x.

Cătră preoții din diecesa oradană.

— O voce serioasă. —

În cursul timpului toate aședămintele omenesci sunt espuse schimbării. Nici nu poate fi această altcum. Înșă și intențiunea divină e. că omenii adunați în societate împreunându-și puterile din zi în zi să se apropie de perfecțiunea buneii stărei lor, atât spirituală și morală, cât și materială.

Lumea de azi nu e aceea, care a fost înainte de asta cu un secol! Alta e fața ei, altul e modul de cugetare al omenilor, alte sînt pretensiunile și spiritul timpului! Cine nu observă sborul turbat al evenimentelor și nu caută împrejur, nu să năzuesce să meargă înainte, acela e aproape de perire!

În mișcările sociale ale timpului, când toate clasele societății se întrunesc pentru îmbunătățirea stării lor materiale, când și guvernul bine pricepând greutatea luptei pentru existență, fără îndoială se apucă de regularea soluțiunii insuficientă a oficianților seii, ba nu-și uită nici chiar de preoțime, ci după o așteptare semi-seculară și preoțimea gr.-cat. română, se împărtășește din an în an cu o sumă anumită de „subsidiu”, a sosit timpul ca să ne mișcăm, ca și noi să punem umăr la umăr, să ștergem batjocura trecutului, să dezvoltăm o acțiune serioasă, puternică, stabilă din toate părțile, să ne apucăm cu trup cu suflet de rezolvarea chestiei ardente: cum să îmbunătățim starea miseră materială a sërmanelor preotese?

Unde s-a mai auzit, ca muierea unui bărbat cu atâta cualificațiune — ca și preotul de astăzi — și chiar după un servitiu îndelungat și conșciencios a soțului seii, când poate e îngreunată cu o gramadă de copii, să trebuască a trăi din 150 floreni (în diecesa Orădiu), și pe bieții orfanii să-i crească conform statului lor?!

Domnilor! e rușine a și spune această lumei, când atâți omeni cu mai puțină cualificațiune pot închide ochii liniștiți, fiind starea familiilor lor cu mult mai bine asigurată ca și a miserelor preotese!

Acum, tocmai acum, e sosit timpul, ca noi de noi să sacrificăm ori cât, dacă altcum nu s'ar pute — numai să facem capet stării deplorabile și dejositore pentru statul preotesc român!

Pe mine tot de una m-a durut la suflet când numai cugetam: câtă lipsă trebuie să ducă o sermană preoteseă veduvă între împrejurările de azi? pentru că sôrtea mi-a dat să cunosc prea bine starea lor!

M-a durut și mă dore! dar Vă dore pe toți căți sînteți preoți cu familie; și trebuie să vă dora!

Dacă înșe-l dore pe cine-va ceva, să cerce medicină. În contra unui morb social unul câte unul nu e destul să între în acțiune. Atunci înșe când toți ne vom împreuna puterile, atunci când toți vom fi petrunși de lipsa balzamului, numai atunci va avea nizuință noastră succes adevărat!

Toți sîntem convinși că în privința această trebuie să se facă ceva și cât mai de curând.

În diecesa Orădiu preaiubitul nostru Arhiepiscop, resuscitând datina străbună a convenirilor preotesci districtuale, se face deja seriose încercări pentru a desvolta o acțiune spre sanarea acestui morb social a statului preotesc. Și sperăm că grațioasă lui atențiune îndreptându-o spre mișcarea noastră, cu ajutorul lui puternic în scurt timp o vom duce la bun sfârșit. Dar atunci ar fi lucrul important, atunci mi-ar fi liniștită inima, dacă toți din patru unghiuri de odată, unanim am pași la muncă, am grăbi a șterge lacrimile veduvelor și a orfanilor, a scote din pierire familiile preotesci!

Timpul a sosit, deci — înainte!

Valeriu Hetco.

Cooperator în Oradea-Mare.

Spicuiră literară.

Tăiatul găinilor

Bietul poet *Coșbuc*! Parochul *Tudor Bălășel*, îi dă gata în nr. 22 din „*Convintul adevărului*” o revistă bisericescă ce apare în Râmnicul-Vilcea. Și sciți păcosea? pentru că e unit și născudean!!! Ar trebui să mai pun un șir întreg de semne de esciamare, că să mă mir în de ajuns de rostul acestei nășbuții.

La pus adereă păcatele — asta e povestea vorbeii, — să „avanseze” teoria, — de cari spune multe, „în baza faimei ce a căpătat”, dar ast fel de teorii „de ție milă când le cetesti”. — că adevăratele fetele de țeran din România, nu întra ca servitore, fiindcă is colossal de superstițiose. Așa între altele.

„D-sa ne spune că e superstiție obiceiul înșădit la noi ca românce să nu tae pasările necesare bucătăriei.”

„Știm că multe românce transilvănence și anume cele unite săi cele care n'au un sînge curat românesc, care trăiesc în amestec

cu Sașii și Ungurii, au acest obicei. Și de sigur că stând așa lucrul pe la muntele Născăudului de unde e d-sa, ar vrea să fie și pe la noi tot așa. Prea vrei multe, prea ne crezi slabi în credințele noastre strămoșești, prea vrei să ne baptizești în toate, d-le Coșbuc! Trăești într-o țară română de lege ortodoxă, care te-a primit cu dragoste, și te-a dăruit cu multe, ar fi bine să-ți mai înfrânezi condeia, să le respecti mai mult datinile și credințele lor și să nu le numești *superstițiuni* și sfințele lor credințe strămoșești. E rău când omul își ia avânt prea mare creștindu-se pe sine prea cuminte, judecând toate după calapodul său ne mai ținând socoteala și de opiniunea altora.

„Dar netăcutul năserilor de către femei, nu e o *„superstiție“*, d-le Coșbuc, ci o credință religioasă consacrată de sfinții tradițiune a sfințel noastre biserici ortodoxe, încă din timpurile primare ale creștinismului și ori câte teorii ne-ai face d-ta, fi sigur că nu te vom asculta căci noi nici odată nu stătem *„spurcă-lege“*. De alt fel, nu știu ce am putea câștiga când ne-am face femeile noastre *„măcelari“*.

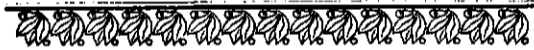
Ca pe toate „spicurile“ o lăsăm și pe această fără comentariu. Un lucru pare extrem de paradox: în vreme ce la societatea geografică română dl. Alexandru Sturdza să născăde a dovedi, că „Țara românească nu aparține peninsulei balcanice propriu zise nici ca pământ, nici ca neam, nici ca stat“, paroch. Bălășel ne mână tot mai jos către Orientul incert.

Sirmană lume!

Christos a inviat!

*Salutăm cu drag pe toți cetitorii
foii noastre cu aceste creștinești vorbe.*

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Prea st. Domn Mihail Bociat notar cercual în Livezeni, a dăruit o s. cruce cu prețul de 32 cor. bisericii gr.-cat. din Bărbătești inferior fiind și dînsul de aceeași religioasă, pentru ce curatoratul bisericesc aduce și pe această cale mulțămintă marinimosului donator, Daniel Lupșa, curator. Petru Burlec, paroch gr.-cat. — Credincioșii Iosif Curta și soția sa Paraschiva din comuna Noul-Român, conduși de inbire și zeli pentru s. biserică, a cumpărat un rînd de ornate bisericesci cu prețul de 110 cor. — Le mulțămesc și pe această cale pentru darul făcut rugând pe Dumnezeu să le răsplătescă din visteria nesecată a darurilor sale ceresce și dorind să aibă cât de mulți imitatori. În numele reprezentanței bisericesci. Noul-Român, în 24 Martie 1904. Alexandru Bugner, preot gr. cat. — Pentru acoperirea șeselor avute cu ridicarea turnului și asortarea bisericii greco-cat. din Cîsnădia cu cele de lipsă au concurs cu contribuiri și colecte următorii Domni: Simeon Simonetti pantofariu în Seliște 5 cor., Aureliu Simonetti mecanic București 5 cor. Mihail Simonetti sodal frauzelar Anoldul-mare 5 cor., colectati în parochia Orlat de On. D. Decel 13 cor. 80 fil., în Gurrariu 8 cor. 74 fil. colect. prin On. D. Aron, în Sadu 24 cor. colect. prin On. D. Orosz, Șura-mică 10 cor. colect. prin On. D. Mihalăciu, Slimnic 12 cor. 50 fil., colect. prin On. D. Mihalăciu, Armeni 10 cor.,

colect. prin On. D. Opriș. Alămor 10 cor. 60 fil. colect. prin On. D. Lazar și On. Florian, Racovița 2 cor. Primescă marinimosii contribuții pe cum și On. Domni preoți colectanți mulțămintă noastră. Iar de la Dumnezeu răsplătită cerescă. Cîsnădia în 28 Februar 1904. În numele curatoratului Pompiliu Simonetti, adm. paroch. al Cîsnădiei. Ioan Toma, curator I

Săptămăna patimilor. Frumuseța ritului nostru e în totă măreția și splendoarea sa la reședințele episcopesci, unde sînt și preoți mai mulți. Așa Duminecă Escel. Sa Mitropolitul a binecuvîntat ramuri de salcă, la liturgie pontificînd a conferit lectoratul clericilor din an. III. Luni și Marti can. Dr. Marcu a ținut în seminar exerciții spirituale. Joi s'a sfințit crisma și s'a spălat picioarele la 12 clerici, cari la prânz au fost la masa Mitropolitului. Sara s'au citit cele 12 Evanghelii ale patimilor. Vineri sara s'a făcut procesiune prin biserică cu epitafiu și Duminecă în zorii se va face învierea iar la liturgie se va citi sf. Evanghelie în 7 limbi.

Întălnire de domnitori. Maiestatea Sa Monarhul nostru a sosit Marța trecontă la Abbazia, unde a avut o întrevedere cu regele Oșcar al Suediei. La Abbazia se află de present și contele Goluchowski.

Sciri personale. Escel. Sa Ladislau Cerna, feldmarșal-locot. a fost atașat din ordinul Maiestății Sale ne lângă inspectorul general de artilerie. Observăm, că Escel. Sa e comandantul brigădei de artilerie Nr. 11.

De la Lugos. Dr. Valer Traian Frențiu, notar consist. la Lugos a fost numit administrator parochial al Orașiei cum și a protopopiatului Cujirului, în locul protop. Iuliu Rațiu, care e bolnav de mai mult timp.

Vinerea Patimilor. Institutul de arte Grafice și Editură „Minerva“, din ale cărei ateliere în timpul din urmă au ășit lucrări de-o execuțiune artistică neîntrecută în analele tipografiilor române, a avut fericita inspirație să se gîndescă și la popularizarea operilor de valoare ale picturii naționale. Începutul l-a făcut cu cunoscuta pînză a lui Th Aman „Vinerea Patimilor“, reprezentînd ocolirea cu sfințul epitaf a bisericii Stavropoleos din București. În fund se vede intrarea bisericii cu pilastri lucrați de mîni maestre. Fețe evlavioase, cu preotul în frunte, încunjură biserica. Asupra părășilor se proiectează flacăra tortelor. Totă însemnătatea și solemnitatea acestei sfințe zi e cuprinsă în pînza răposatului pictor. Începutul e foarte bun; să sperăm că va continua tot ast fel, întîmpinînd cuvenita bună voință. Prețul unui tablou este de Lei 2, și se află de vînzare la toate librăriile, și la Institutul de arte Grafice și Editură „Minerva“, București, strada Regală, 6.

Din Vatican. Ziarele anunță că arhiepiscopul Samassa I. din Agria va fi numit în curînd cardinal în locul decedatului episcop Schlauch L. de la Oradea-mare. De asemenea se vestesc, că vicariul campestru Belopotoczky K. va fi numit mitropolit la Oimütz în locul lui Kohn, care a demisionat din această demnitate.

De la Asociațiune. Petru Mureșian, din Șireag și-a testat averea sa de 18 mii cor. Asociațiunii, ca din venitele acestor bani, să se împartă stipendii la studenți.

Proces de presă. Azi se va judeca la Pesta procesul de presă intentat redactorului de la „Poporul român“ din Budapesta.

La Putna. Cu prilejul aniversării a 400. de la mărtea domnitorului Ștefan cel mare, se vor face mari festivități la Putna unde zac osemintele viteazului și nebirnitului român. Tinerimea noastră din Pesta a lansat un apel către colegii din întreaga țară invitându-i să participe căți de mulți la această frumoasă serbare de pietate.

Cutremur de pământ. Luni în 4 ert. între 10 și 11 ore s'a simțit cutremur de pământ în Lugos, Timișoara, Orade, Oravița și în mai multe părți. În unele locuri cu-

tremurul a fost așa de puternic, de a dăruit hornne, s'au oprit orolôgele, s'au amețit omenii etc.

Interzicerea fumatului pe căile ferate ungare. Ministrul de comerț Hieronymi a lansat o ordinațiune e-uniform careia se interzice fumatul în toate sălile de așteptare în stațiunile, unde se adă dîne sălile de restaurant, este oprit fumatul în una din ele. Mai departe dispozițiunea, ca în trenuri cari au mai multe vagoane de aceeași clasă, să fie din fie care clasă un vagon rezervat pentru nefumători. Nici chiar în coridorul acestor vagoane nu este permis a fuma. În trenuri, cari conțin numai câte un vagon de aceeași clasă, trebuie să se reserveze un cupet pentru nefumători. În vagoanele sau cupeturile rezervate pentru nefumători nu e permis a plasa călătorii fumători nici chiar în casul, când celelalte vagoane ar fi deja ocupate de călătorii. Ordinațiunea aceasta a intrat în vîgore cu 1 Aprilie a. e.

La Tipografia Sem. Archidieceșan din Blaș se primesce un învățăcel din casă bună, și care a absolvat cel puțin 3 clase gimnasiale.

Să caută!!

în Blaș o chilie și culină sănătoasă cu lumină îndestulătoare, — care să se potă da în chirie cu începutul lunii Mai.

A se adresa la

Librăria Seminarială.

AVIS.

Am onore a aduce la cunoștința On P. că rugat fiind din partea mai multora, m'am decis a mă întorce după ss. sărbători cu aparatele cele mai bune de fotografare. Drept aceea, rog pe toți doritorii de a se fotografa, să se însinue la Dl. Elié Mircea ca ast fel să mă pot orienta

Cu deosebită stimă:

Emil Fischer,
fotograf.

Hotelul „Univers“

trecut în proprietatea dlui

CAROL NAGY,

reparat și aranjat radical și iluminat cu

lumină Auer

se recomandă atențiunei publicului, ce cercetăză orașul nostru.

Mîncări gustuose,

Beutură bună,

serviciu prompt,

prețuri moderate.

Partea literară.

In săptămâna patimilor.

— povestire originală. —

Portița se isbi de trei ori până să se închidă, și o femeie înaltă, adusă puțin la spate, învălătată la cap cu un ștergar alb, tivit cu negru, îmbrăcată cu o cojocită scurtă, trecu grăbită, și se pierdu în casă.

— „Aă fost mulți măicuță, de unde să poți răsbi să fi cea dintâi! Să grijesc omenii de suflet, să grijesc! N'a fost nimic de când m'am dus eu, suflete?”

— „Nu mamă. A fost bine! Uită, eu mă rugam din cartea asta, să-ți ajute Dumnezeu să te spovedești bine. Și-apoi nici n'ai stat mult.”

Femeia când s'a întors de la patul bolnavului să-și desprindă ștergarul și să-l împătore. I'a ținut mult la ochii adânciți de lacrimi.

— „Acum dacă te-ai spovedit mamă, ajută-mi te rog să mă scol și să mă îmbrac și eu. Nu mă pot răbda să nu ies puțin la soare, la soarele întineritor de primăvară.”

Îmbrăcat tinărul sprijinit de femeia înaltă, ieși afară pe podmol, pe când oșele îi pocneau din încheieturi. — Afară văduhul plin de lumină și razele curate a sôrelui, iar pelița albă-verduie, întinsă pe umerii obrazului, resfrânge paliditatea morții. Ochii mari, negri, cufundați în cap, pare că nu mai vîd. Două suvițe lungi de păr negru se odihnesc pe fruntea înaltă, palidă.

Mama intră în casă, iar tinărul rămase pe podmol, scaldat în valurile albe, strălucitoare de lumină.

În văduh e ciripit de paseri, iar din lunca din apropiere ciocărlile în cercuri rotitoare, să tot înaltă cântări imnul lor de îndrăgostire a tăriiilor albastre. Bătând repede din aripiore ele tot suie, tot suie; acum sînt ca muștele numai, acum ca puncte negre, — și-apoi sînt înghițite de unde de lumină și de albastru. Din vreme în vreme, când aici, când dincolo, cad ca glonțele și se ascund în iarbă ameteite de atâta cântec, de atâta înălțime, de atâta vrajă.

Pe dealul din față plugurile trasă de boi albi răstornă brasde negre, aburitoare, pe când românașii, ținînd cu o mână de corne, doinesc, doinesc de ciocote vâile.

Un cârd de miei sburdă de-alungul unei rîpi, pe când copilașul, cu capul înfundat într-o căciulă albă, mare cât o roțiță, rîde de să prăpădesce.

Vasile de pe podmol privesce la tôte minunațiile acestea, și ar zimbi din tôte inima, dar mușchii feței nu-l mai ascultă. Căsuța lor, poleită cu șindilă, e în capul satului, aproape în câmp. Câte bucurii mici și mari, dar cari acum tôte erau pentru sufletul său, nespuse de dulci, nu-l leagă de căsuța acesta, de lunca verde, ce să deschide de lângă curtea lor, și de dealul unde ară plugurile, unde e și moșia lor.

Sângele începe să-i fierbă, inima îi bate puternic, și o tusa puternică, adîncă, cu răsnet înăuntru, îl frînse de piept.

Ce-i și tusa asta! Se leagă de om atunci când ar fi să iese din el adevărul om! Ți-se sălășluște în piept, și de acolo mîrăe mereu, sunând a grîpă și a sicrii.

Și-ți taie tot firul vieții, răsucit cu atâta cheltuială și cu atâta iubire, ca să fie trainic, și-ți nimicesce tot rostul vieții!

Tot rostul vieții? — Vasile să cutremură, și pusă în grabă stavilă acestor gânduri negre. De câte ori nu le-a alungat ca pe nisce șerpi otrăviți ce-i inveninau și liniștea ce-o mai avea, și de câte ori nu se reintôrseră aceleași fantôme, tot mai înarmate!

De doi ani de când nu-și mai putea continua studiile, s'a împăcat cu viața, și să străduia să se impace cât să pôte de bine și cu Dumnezeu. S. Scriptură nu-i mai cădea acum din mână. Pe cât o aprofunda mai mult, pe atâta în sufletul său să făcea tot mai mare lumină, pe atâta nepăsarea pentru durerile slăbitului trup creștea, iar iubirea lui Dumnezeu sporia. — Predici întregi îi spunea mării de multe ori. Femeia asculta ca la un glas de pe altă lume. Iar când găta, plîngeau amândoi ca doi copii.

„Dragul mării, dragul mării, de mi te-ar răbda Dumnezeu cu zile!” și suspinele o îneca.

Vasile era odată, și nu-i așa mult de-atunci, un mare adorator al naturii și al binelui de obște. Cerul instelat, luna plină, pădurea cu cântecele șoptite ori trăgănite, finațele mirositoare, îi sciau să-i vorbescă în multe înțelesuri. — Și-apoi unde era scris, sau unde era vorba de ajutarea omului decăzut prin munca de dobitoc, ce timpurile de acum i-o încarcă după cap, — la cei mai mulți, — era tot foc, tot suflet. Trebuie să învingă curentul sănătos, trebuie ca cei luminați, ce sciă să croiescă drumuri, să ajungă la cărmă să conducă.

Ei să conducă! De alt ajutor nu e lipsă de cât de-al omenilor de bine. — Voința pornesce din inimă, și la omenii tineri sângele să aprinde în grabă, inima bate puternic, voința crește, — devine atotputernică, în închipuirea lor. Ce ajutor îmi mai trebuie, când sînt eu?

Dar hola cercetându-l sângele s'a domolit, și a început să judece mintea. În ziarul său însemnase între altele și aceste șire:

„Te îmbată cerul albastru, pădurea fermecată, lunca bătută cu flori, dar ce-ți folosește ție, dacă e numai *îmbătare*. Și chiar de nu ar fi, ce folos dacă sînt norii, și crivăț ce înghițat? Ar fi nebunie să închiți ochii înaintea frumșetilor naturii; nu ți-i închide, dar grijesce să nu fi răpit de ele, să nu crești că ele is scopul vieții. Cu ele trebuie numai să ne indulcim, de ele trebuie numai să ne răzimăm, ca să ajungem acolo unde ne chiamă sufletul: de unde sîntem noi. Abia acum înțeleg zisa unui mare gânditor și iubitor a lui Dumnezeu: „Așa să iubesc florile, ca să nu-ți uiti de stele.”

„Cât de nebunesce mă gândiam eu mai nainte! Și nu sciă cum de n'am bagat de samă, ce mână puternică ne conduce! Cum de n'am înțeles că trebuie să fie un cărmuitor al stelelor, și-al vietăților, și al sufletului meu! Cum nu am vădut că legile pe cari le țineam atotputernice nu-s alt ceva de cât *voința* aceluși minunat cărmaci?”

— Abia acum înțeleg cuvintele scripturii: „Un fir de păr nu pică, fără de scirea lui Dumnezeu,” și iarăși: „Nici de un deget nu-ți poți adauge statura.” O Dumnezeuul meu, în ce rai trăiește omul, dacă-i luminezi tu!”

* * *

Amurgul sării se lasă recoros. Părul șopotă, ducându-și undele arginții prin mijlocul satului. Omeni îmbrăcați în sumane negre, și muieri în cojocite albe, răsar pe cărări și se îndreaptă spre biserică. Copiii vin în cete și să rămășesc în creștari; cărnua nu-i va veni somnul pe sară. E Joia Mare, și sînt celea 12 Evangelii. Arama plînge mereu din clopotniță, și valurile de cântare se risipesc de-asupra satului, și se sting în depărtări.

Din Marța săptămânii mari, de când ieșise la soare, Vasile se topia vedînd cu ochii. Nu mai avea putere să cetescă din biblia lui nedespărțită, dar o cruce neagră se odihnea pe perna bolnavului.

Mamă sa nu mai avea lacrimi să mai plîngă. Când tusa sacă, adîncă, înneacă, răsuna între cei patru pereți a chiliei, trudită femeie își frîngea mâinile. „Dragul mării, dragul mării.”

În anul trecut în Joia mare sara, îi ceti Vasile acasă celea 12 Evangelii. Atunci, ah atunci mai era nădejde de sănătate. — Acum nădejdea scădea cu fie care ceas ce trecea, și durerea și groza îi stăpăneau sufletul.

— „Vai mamă, mamă! Cum nu te mai . . . impac și Dumniata cu voia lui Dum—” și tusa îl înneacă din nou. Apoi, liniștindu-se:

— „Nu veți Dumniata, că haina asta de lut și așa nu-i bună de nimica? Și o dată tot trebuie să o lăpădam. Veți eu mă simt așa de fericit să mor odată cu Mântuitorul meu. Să mor mâne în Vinerea patimilor,” și Vasile lipi crucea recă de buzele-i vinete. Biata mamă, de două zile n'a mai putut plînge, dar acum isbucni din nou.

Ast fel de lacrimi apoi cine le pôte opri? Joia spre Vineri noptea, nici el nici ea nu au închis ochii. — Luminița de ceară lumina trist întunerecul odăii. O, că nu mai trăiesce Dumitru, bărbatul ei, să mai împartă durerea.

De Vineri dimineta furtuile de tusa creștea tot mai cumplit. — Nu mai lăsa acum crucea din mână, și sufletul lui părea că a pornit pe calea cerescă. — Dumnezeu nu te lasă să suferi mai mult de cât poți.

Femeia cea înaltă, adusă puțin de spate, când vedu că-i pierdută tôte nădejdea, se oțeli de-odată, ajutată de darul de sus, și acum ea mîngăia și întăria pe fiul său pe drumul de veci, cu învățăturile ce el i-le spusese de când cădu la bôla. — Înainte de amiază preotul îl împărtăși cu Acela, care avea să-l primescă în împărăția cerescă, iar după amiază se stinsă sub luminița de ceară, sub celea două lumini scumpe plânse, a mamei sale, cu crucea lipită de buzele vinete. Pacea sfîntă îl acoperi. — Dômn! și numai doi ani mai avea până să slujescă la altar!

Afară clopotele dângăne îndurerate, și chiamă la biserică pe cei ce să închină din inimă curată morții mântuitoare a lui Isus.

Văzduhul e curat, din spre miazănoapte a început să sufle vînt rece, ce înfióra frunzele crude.

Alfius.

Cel din urmă crin.

— povestire din persecuțiile creștine. —

Deja de două ori se vesețiseră florile sălbatice în câmpiile Lugdunului, de când bestialul procurator Appius Crudelis, bea sângele creștinilor.

Orbit de patima mâniei a nimicit grădina înfloritoare alui Messia, ca un uragan — împărțitoriu de fulgere, nu a lăsat în ea nimic, numai un fir de crin alb ca neaua. Dar și pe acesta, numai pentru că era soția puternicului Iuliu Fortis favoritul cesarului.

Întreg farmecul noapților curate de vară se pogorise peste Lugdun. Diana presăra cu argint frunzele verzi ale arborilor, fronspicile elegante ale palatelor și columnele de marmură ale pavilionelor.

Blandina, firul de crin, se dea lângă soțul ei pe marginea peristiliului obdus cu purpură și cu ochii de jumătate închiși asculta șoptele tainice ale arborilor din grădina, ce se estindea în fața ei.

Corpul îi era învălit într'un peplum alb ca neaua, strîns la mijloc cu un brâu din petri nestimate. Fața ei draguță era adumbrată de un păr întunecat, iar micșele ei picioare se odichneau pe sandale cusute cu mărgelile. De odată tresări ca de un acces de nervozitate — și cuprinse cu mâinile-i de marmură — gâtul soțului său.

— Ce-i Blandina mea? — zise eroicul Iuliu Fortis. — Dora ai auzit risul sarcastic a Lemurilor răsfățați din umbra grădinei? Uite, uite, spiritele aceste nebune încă și sub domnia lui Luna înfrică pe oameni.

Nevăstuța cu un zimbet trist își ridică privirea la soțul ei.

— Oh Iuliu, dora tu sci, că eu nu me tem de Lemurii răsfățați. Sufletul meu îl scutesce Dumnezeuul creștinilor. Dară pentru tine mă tem, că din cauza mea o să pierd grația cesarului și atunci ambii sintem pierduți!

Fața falnicului roman se aprinse de focul mândriei.

— D'apoi dacă voi și perde grația cesarului, nu va apăra tunătorul Jupiter pe fiul său, sau iubitorul de bătălii Marte pe servul său?

— Eu numai în Dumnezeuul meu mă încred. El și tie ți-ar ajuta a bună-samă, dacă te-ai întorče la El. Oh tu nu sci, cât de infinit de bun e El, cât e de dulce a-i servi Lui, cât de dulce e a muri pentru El!...

— E drept Blandina mea, că nu pot înțelege zimbetul fraților tăi creștini în fața morții. E ceva neînțelegibil în credința voastră. De altcunm mai că iarăși a aflat pe cineva procuratorul, căci și-a procurat doi lei.

— Lei?! exclamă femeia.

— Da! Ce deosebit aști în acesta, dora mai înainte încă cu lei omorea pe frații tăi? Blandina luă de mână pe soțul ei, și uitându-se în ochii lui zise liniștită:

— Așa e scumpul meu Iuliu, că acum singur eu sint creștină în Lugdun?

Ochii aprignului bărbat aruncau fulgere de mânie; sări de pe peristiliu și punând mâna pe sabie strigă:

— Cum? Se cuteze a se atinge de tine?! Pe Hercule! înainte de a o face acesta, îi voi arăta lui unde te iuburi ale Styxului și pe Charon bătrânul vâslăș.

— Liniștesce-te Iuliu! — zise Blandina făcându-l să se așeze iarăși pe peristiliu.

— Ai pute-o face acesta atunci, când ai mai fi favoritul cesarului. Inse vești, lei însemnă, că ai pierdut în disgrăția lui și nu se tem de tine!

— Nu te înțeleg!

Blandina chiar voia să răspundă, când se auzi sgomot de pași grăbiți din atrium și nu peste mult un trimis în mantie scurtă stătea înaintea lor.

— Nobile Iulius Fortis! Mandatul atotputernicului cesar a sosit la procuratorul, și e atât de urgent, în cât trebuie să ți-se împărtășescă la moment! — zise legatul.

— Ei bine, peste puțin voi fi acolo! — răspunse Iuliu și soldatul se depărtă. Blandina acm se acătă de gâtul soțului ei plângend cu hohot.

— Oh Iuliu, nu te duce, nu te duce! Vreau să te seducă, vreau să te omore, ca apoi și pe mine să mă potă omori!

În momentul acesta în tușul des din apropiere mica privighitoare nasărea pribegă a lui Venus, începă o cântare tristă.

Atât de sfâșietore de inimă era acea cântare, în cât frumosa Blandina plânga și mai tare, ochii puternicului bărbat încă se umplură de lacrimi. Ca și când acel cântec, ar fi cântecul lor de mörte. O tristă presimțire îi făcea să creadă, că pentru ultima oră sînt împreună. Iar filomela cânta mai departe trist, forțe trist...

Ast fel s'a despărțit de pămînt, ultimul fir de crin.

Iuliu se desfăcu cu gingășie din brațele ei și o aședă pe peristiliul de purpură, încurajindu-o, să nu aibă temă, că se va întorče el în grabă. Blandina inse își mișca tristă frumosul ei cap.

— Oh Iuliu, sci, că nu te voi mai revedea nici odată. De una inse te rog, dacă mă iubesci, probéză a iubi pe acel Dumnezeu, la care mă închin eu!

Iuliu Fortis își mai sărută odată soția și se depărtă...

Firul de crin rămăsese singur... Privirea-i rătăcea pe bolta cerului azuriu... Lacrimile i-s'au uscat deja... pe buzele-i frumoșe a trecut un zimbet îngeresc, un zimbet de bucurie suprapămîntenă...

Frumșeta naturii pămîntene nu o mai frapa...

Nu mai vedea legănatul crengilor argintii ale Dianei; nu auzia dulcile acorduri ale paserii lui Venus... Nu simția sărutările zefirului sburdalnic...

Ea nu mai era a pămîntului... Acolo sus, în jurul ființei strălucitoare a lui Dumnezeu, despicau aripile sufletului său atmosfera, acolo unde se dorise...

Ast fel o au aflat oamenii procuratorului și veșul acestui ființe curate a umplut de frică sufletele lor sălbătăcite

— Pe mine mă căutați? zise cu mândrie Blandina, întorcându-se cătră ei.

— Procuratorul...

— Sci, vreau să mă omore pentru credința mea, iar eu vreau să mor pentru ea! Conduceți-mă!

Și așa s'a dus acoperită numai de peplum-ul alb ca neaua ce atîngea pămîntul înaintea cetii pribegă, ca și când ea i-ar conduce pe aceia la locul de perđare și nu ei pe ea.

În zina următoare, când Phoebus trimitea raze aurii pe pămînt, iar în apus posomorita Nox își despîtea vëlul ei întunecat, pe stradele Lugdunului multime de oameni se îndesuiă grupuri, grupuri și povesteau cu mirare, că cu cât curaj a stat acea femeie debilă în fața leilor.

La ince put lei s'au tărăit la picioarele ei lingându-le, și numai după ce i-au infuriat cu fiare înroșite în foc au sfășiat-o în bucăți.

Acum s'a rupt și cel din urmă fir de crin din grădina Lugduniană a lui Messia. Iară procuratorul zicea plin de îndestulare: Zidescă dară altul Dumnezeuul creștinilor! Și se bucura pentru mörtea ultimului crin.

Macar că într'aceea în sufletul lui Iuliu începă a străluci lumina dumnezeieșcă; pe pămîntul umed din cela lui întunecată a început a iubi pe Dumnezeuul creștinilor, căci el e Dumnezeuul suferinșilor.

Cuvintele eroicel Blandina aflare resunet în inima lui și ce nu înțelese atunci, acum stătea ca realitate dinaintea lui.

Nu peste mult deja predica temnișurilor se pe Christos și sēmēna sēmīnta, din care grădina lui Messia iarăși a reinverdit și cel din urmă fir de crin nu a fost ultimul, căci în urma lui milioane au răsărit...

Traducere de

B. O. Colceriu.

INVIERE.

— povestire originală a „Unirii.” —

Răcōrea sērii sēnine de primăvară se lăsase preste orășelul ascuns în pădurea de pomi înfloriți, odată cu umbrele... Pe câmpia albastră a boltei curate ochiurile de lumină să deschidea unu după altul, tremurând în zările depărtate. Un murmur lin, ca o șoptă duioșă, trecea din când în când peste orășelul din vale, și se pierdea peste finate. Vre-un dângat de clopot speria din vreme în vreme tăcerea adâncă...

Omenii, pētrunși de gânduri sfinte se dasă din bună vreme dorului, ca mâne să se scōle des de diminetă, să nu scape învierea. Dōr babelor nu le venia somnul, căci le roisă în minte atâtea amintiri de la Paștile trecute, cari tōte cereau să fie vedute...

Pe ulița mare, este o casă nouă, mândră ca un cuib și curată ca un păhar. Doue tufe de scumpie tinere își clatină în șopot de vise frunzele fragede, înaintea ferestrilor poleite de bătaia lunii. Umbrele lor se desēmna negre pe părății albi...

În casă trei copii bălan și-o fetișoră ôcheșe, au adurmit cu surisul pe buze și cu bucuria întipărită pe obraji albi, înfloriți, — au adurmit în două pătuțe vecine, cu șuvițele de păr risipite pe față. — În patul din fund tatăl dōrme greū, adânc. Din vreme în vreme pare că-i scapă din piept suspine durerōse...

Icona Maicii Domnului privesce blândă din ramele aurite la femeia ingenunchiată înaintea-i. Tăcerea chiliei e speriată din când în când de oftate grele. — Lacrimile curgeau calde pe obraji plini, paliđi... Dar sufletul se ruga mereu...

De câți ani nu bătea același drum, sērmana femeie! De mică a crescut între cântece bisericesci și cărți de rugăciuni, și mamă-sa o învățase de când era de-o schiōpă atâtea lucruri frumoșe despre Dumnezeu, și despre Preacurata. Visurile ei de copil au fost pline de ingeri cu aripe albe. Cât a fost fată a durmit cu o cârtică de rugăciuni la cap... Și iată că într'o zi s'abate pe la popa un tiner frumos, cu multă învățatură, cu un car de minte. Un tiner umblat în lume, ce se simția bărbat ca să puie temeii trainic unei căsătorii fericite... Nunta se făcu, cu chiote și cu veselie, și vrednicul avocat își adusă tiuēra soție aci în orășelul acesta.

Acuși s'a început apoi chinul greū pentru fata de preot! Zădarnic s'a cercat să convingă pe soțul său, că ar fi bine și s'ar cuveni să mai zică și el vre-o rugăciune din vreme în vreme. Nici la prânz nici la cină,

nici dimineta nici sara, sa nu-ti faci nici o sfinta cruce, sa fi pagân, si totusi e prea mult. Dar inca un om asa invetat? ... La biserica numai la serbatori mari mergea, când nu mai putea sa-i rabde lacrimile. — Nu era el reu din fire, dar cu asa copilarii la ce sa-ti mai pierqi timpul?

În schimb tinera soție se ruga mai mult ca și când era fată: dacă nu vrea el să roga ea în locu-i.

Copiii venira pe rînd, unul mai frumos ca cel alalt.

Așa cum o crecusă pe ea preutesa. Iși creșcea și ea odraslele sale. Mănuțele albe, fine, inchipuiau semnul crucii tot de una înainte de mîncare, pe când ochii nevinovați se priviau împrumutat, să vadă care cum se roga și care gata mai în grabă. Sara înaintea iconei Preacuratei, lângă mama îngenunchiată, micuții șopteau șioși: „Tatăl nostru.“

Tata îi vedea, zimbăia cu bunătate, dar rămănea tot rece. În schimb inșe îi plăcea să povestescă, ce odor de femeie i-a dat Dumnezeu, și cu ce ingerași i-a dăruit.

Cea mai grea povară o simția Ana când să apropia postul Paștilor, dar mai ales când paresemile erau pe sfîrșite, și pe Emil tot nu-l putea îndupleca să se spovedescă.

„Drept să-ți spun dragă, că încep să mă supere atâtea îndemnuri! Cine să mă spovedească dintre cei de sama mea? Asta să ține mai mult de femeii, noi bărbații avem destule ocupații cu mult mai serioase. De aceea te rog nu-mi mai aminti atîta.“

În toate paresemile aușise Ana vorbele acestea, dar pentru aceea tot mai mult să întăria în planurile sale.

În postul Paștilor de acum puse și pe băieții să se roge pentru tata. După ruga obicinuită micuții ziceau ajutați de mama câte o „Născătoare“ pentru tătucă.

Și totuși, mîne sînt Paștile, Paștile ce le petrec a treisprezecea oră la olaltă, și Emil nu se spovedise nici acum. — Înainte de cină și-ău spus vorbe grele din pricina acesta, — ceia dintăiu vorbe grele în viața lor casnică.

Biața femeie își vîrsa acum tot amarul înaintea Preacuratei.

Afară lumina creșcuse, lumina albă, mîngăioasă a lunii. Orașelul dormia dus. Florile albe pe măr să scuturau mirositoare, la adierea subțire a boriei. Din vreme în vreme lătrat răgușit de dulăi, destepta tăcerea grea.

Lucașul aprins al dimineții sta să scape după dealul crucii. Ochiurile luminoase a tăriiilor albastre se încheau cu clipiri repetate. Cocoșii trimbițau pe chingile unde au dormit, bătînd din aripă. Găinile, înborzoiate la pene, cercau pe unde să sbore mai ușor. Bătăi repeși, șuerătoare de aripă, și pulberea curții, acolo unde nimeriau, se ridica în nurași albi.

Florile albe de meri sînt ude de rouă. iar pe ficele de mătășă verde, lacrimile nopții așteptau să se oglindescă sorele în ele. Văduhul e plin de aer tare, curat, de munte. Vîntul lin de asară a încetat să mai adie. ... Satul se desteptă.

Glasul curat al arămii se desprinsă de odată din clopotnița de pe dealul crucii, și trecu ca un val luat de vînt, peste vale pierdîndu-se în tăcerea depărtărilor. Apoi alt val de sunet veni după el, și valurile

curgeau acum tot mai dese. Cele pornite undulau încă, pe când altele stăruitoare porneau din clopotnița. Acum văduhul întreg cănta alătura cu clopotele.

Era datină să clopoteze vreme de un ceas înainte de a se începe slujba Învierii... Datină vechie, de când erau încă tot numai români aici. Și acum grosul tot nația o da, și orașelul era numai pentru nisece oficii de administrație publică, și pentru vre-o 50 de familii de jidan, ce să pripășise aci în cei treizeci de ani din urmă. — Tot mai mult trăgea spre sat.

Încet, încet răsar din porțițe capete îmbrobodite cu ștergare albe, vîrgate pe la margini cu negru. Bêtrănele sînt celea dintăiu, ce vestesc că a înviat Christos. — Biserica e departe, dealul e înalt, țepiș, și trupul lor vechiu nu le mai slugăresc cu puteri, ca să mîrgă în rînd cu cei tineri. Moșnegi, cu bărbile de zăpadă, cu cămeșile albe, cu pălării nouă, mîsură mîrunțel cu cîrgile lor lucii, pe când ochii li se scaldă în lacrimi. Au pornit și ei la biserica, ne mai putîndu-se mira de ajuns de cîntecele mîngăioase a clopotelor, mai vechi ca ei, cari răsunau mereu.

Din pădurea de pe culmea dealului mare, sorele ochi odată, săgetînd în văduhul curat apoi să ivi hotărit, strălucitor, rotindu-și ochiul de vîpaie. Petrii scumpe, picuri de rouă străluciau pe lunci și pe finațe.

Pe dealul crucii pâlcuri, pâlcuri se adunau creștinii la biserica. ...

În casa cea nouă, mîndră ca un cuib, și curată ca un păhar, de pe ulița cea mare, copilașii cei bălanî tremură de neastîmpăr să-i gate măicuța mai în grabă. Fătuța cea ocheșe, își tot face drum pe dinaintea oglinzii: cum îi șade rochiuța cea nouă. În sfîrșit toți sînt ca scoși din ladă, și măicuța le dă la fie care câte o năfrămuță albă, iar în năfrămuță câte un ou roșu: să-l grijescă până vor ieși din biserica, iar atunci pot să le cerce cari sînt mai tari.

Emil se sculase abătut și trist. N'a dormit aproape totă noptea. — Ana se pare că-și uitase de vorbele grele de a sară: El inșe nu. — Privia totuși surîdînd la micuții, ce urmăreau cu ochii lacrimați oușorele ce s'ascundeau în năframă. Mama se duse să se gate și ea de biserica. El rămase singur cu copilașii, ce nu-și mai puteau deslipi ochii de la oușele roșii, și mănuțele erau tot mereu gata să le pescuiescă din năfrămuțele albe. Emil risă. Apoi dintr'un dulap aduce patru oușe roșii, trei le dă copiilor, unul și-l ține lui.

„Care vrea să ciocănescă cu oul meu?“ Copiii tac tăcerea peștelui, și se uită unul la altul.

— „Cum, nici unul nu voiți? Vîno tu İonică“ zise el cătră cel mai mic.

— „Ba nu viū.“

— „D'apoi de ce nu?“

— „De ce Dta nu te-ai rugat cu noi pentru oușe roșii“ — rîspunse cel mijlociū în locul celui mic.

— „Și D-ta nu vrea să vii la biserica, uită că nu te gătești!“ zise cel mai mare.

— „Ba viū, ciocniți numai!“

— „Că nu-î slobod tatică, până nu venim de la biserica. Vîno să întrebăm numai pe mama.“

Și copii ieșiră tustrei să întrebe pe mama.

Emil de cu sară era hotărit să nu mîrgă azi la biserica: să-și rîsbune de multa morală ce-î făcea nevestă-sa. Azi dimineta cu acela-și gînd s'a sculat. — Și totuși acum trebuia să se ducă; simția că trebuie să mîrgă: alt cum n'ar mai fi putut să în-tălnescă privirile nevinovate a copiilor. — Muștrările micuților l'au pîtruns adînc, și l'au rușinat. ...

Fumul imbalsamat de tămăie plutește în pâlcuri ușurele albe de asupra capetelor pîeptenate frumos a bărbaților, și pe de-asupra îmbroboditurilor albe, rotate a femeilor. Dintre omenii cu carte sînt puțini la biserica. De alt fel nici nu erau mulți de toți în orașel; căci nădrăgarii cei mai mulți erau jidani.

Cîntecele prea măritore a învierii Domnului se înălțau curate, puternice, isbindu-se de cei patru pîreți îmbrăcați în icone vechi. Diacul bêtrîn trăgăna plin de duioșie, cu ochii aproape închiși stichurile de biruință: „Să se scole Dumnezeu și să se risipescă vrășmașii lui,“ iar doi ficiorași cu pîrul bălai, cu obrașii înfloriți rîspundeau cu: „Christos a înviat din morți.“

Evlavia prinse a stăpăni tot mai mult în biserica. În ținuta dîmnă, serbătorească a trupului, în ochii aprinși, strălucitori ai bărbaților, cetia taina împăcării cu Dumnezeu, și cu voia lui sfîntă. Femeile pierdute în fumul de tămăie, cu ochii cumiți privesc la altar și la strană. Băieții răsar printre ele, apoi se strecură iar pe ușe afară la sore și la iarbă verde, să-și mai vadă oușele, făcînd să s'audă tropote mîrunțele rîsuând când și când în tinda bisericei. Numai două babe plîng și acum lângă pîretele din fund, plîng în ștergarele lor albe. S'au pornit în vînerea patimilor și încă pîn acum n'au putut să-și contenescă lacrimile.

Ana cu cei trei copilași bălanî și cu fetișora cea ocheșe, în tinda femeilor, în frunte, într'o bancă nouă, e adîncită în rugăciuni. Copilașii închipe cu pîlmuțele semnul crucii, iar cu ochii albaștri urmăresc nurași albi de fum mirositor de tămăie, cum plutesc, argintați de lumina sorelui, ce pîtrunde în sulți luminoase prin ferestă.

Emil lângă strană, cu o carte vechie bisericească, în mînă rîsfoiește într'una. Din vreme în vreme inșe privesc pe furis, la banca cea nouă din tinda bisericei. Cîntările frumoșe îi pîtrund tot mai calde în suflet, pe când el, cutremurîndu-se simte ca și când s'ar desghieța ceva în el. — Când a fost la „Luati mîncăți“ a îngenunchiat și el. I-se părea că ochii tuturor ar fi ațintiți asupra lui, și îl ardeau, îl ardeau privirile Anei. Dar cât s'a simțit de ușurat, când se ridică cu cei alaltî creștinii! Inima îi bătea puternic, și el sta acum așa pierdut, cu ochii pironiți tot pe aceea-și pagină a cărții vechi. Când își furisă din nou privirile spre banca cea nouă din tinda bisericei, fetița cea cu ochii negri, ochii lui, nu mai era acolo. ... Diacul bêtrîn gata în grabă priceșna își puse ochielarii pe nas, și-și aținti privirile spre corul nou, de-asupra tinții bisericei, clipind mereu din ochii mici, galbui.

O melodie ușoră, dulce, curată umplu de o dată biserica. Creștinii își întorseră capetele mirate peste umăr, iar femeile, neputînd să vadă și ele în cor, priviau întrebătoare una la alta. Cîntarea curată pîtrunde ca o mîngăiere dulce în inimile tuturor, învîluindu-le par'că într'o haină de lumină.

Bravul învățător inciripase un cor de băieți și fete, pentru un „vers“ ocașional de Paști. De odată glasurile amuțise; și apoi după tăcerea de mormint, de câte va clipe, o voce dulce ca de inger, începu să plângă singură în aria cântecului. Un solo la 12 ani.

Emil simți că-i intră o săgeată în inimă, nu de durere, ci de o nespasă iubire și mângâiere. O lacrimă îi picură pe cartea veche din ochii săi negri, aprinși, apoi a doua, — și acum trebui să-și scotă năframa să și-o pună pe cele două diamante negre, lăcrimate.

Solo cel de 12 ani era fetișora lui.

Când preotul înainte de ieșit, a zis de 3 ori: „Christos a înviat,“ el a răspuns în rînd cu cei alături creștini, din totă inima: „Adevărat c'a înviat.“ Și când ieși din biserică, celui dintâiu om, cu care vorbi îi zise, aprins de bucurie: „Christos a înviat.“

A casă copii cei bălanii ciocniră cu tătuca ouăle roșii, și au fost mai tari a lor ca a tătuchii. Și tot ei le-au mâncat și pe celea sparte. Ana veni cu fetișora de mână înaintea lui Emil, s'o laude de cântecul cel frumos. Fericitul tată își sărută copila, ce sta cu ochii plecați înaintea lui. . . . Apoi sărută și pe Ana pe frunte. — A fost mai sfînt sărutul acesta ca cel din ziua cununiei, căci acum se sărutară sufletele!

Ioan Aghîrbicîan.

Cele două fețe ale lumii.

Povestire prelucrată după L. Wesskirch.

(Fine).

Ea să uită în fața lui. „Ai audiat, ce vorbesc ăstia despre mine? Nu?“

„Ce zic alții, am auzit da,“ zice Petrea plecând din cap și punându-se pe bancă lângă ea. „Dar acum ași vrea bucuroș să aud și ce zici tu însați.“

„Ce zic io, de ce io? — Dar cine mai întrebă de asta? Și cine le mai creștă ale mele.“

„Ei, apoi iacă io.“

Atunci ea alunecă de pe bancă pe pămîntul umed și frîngîndu-și mâinile de chin zice: „Ce să-ți spun, ce pot să-ți spun? Ce-ai zice tu, dacă te-ar invinui, că tu ai fi furat și ai fi dus pe spatele tale turnul de la biserică din Vremesci? Să-l fi vrut pe Oanea de bărbat, sfînt și adevărat, că pe tîpsie mi-l'ar fi imbiat, pe când era încă nelegat cu alta. Și acum, când își are mirésă, spun, că i-ași umbla în călcăie, lui și lui Andrei, omului aceluia bătrîn, și cine mai scie la câți alții! Și când le zic, că nu-i adevărat, atunci mințesc. Cu batjocură și cu rușine mă scot afară din casă, omeni, cari mai înainte umblau după mine, cât mai nu-i mai puteam suferi, cari mă laudau, de stau să mă nebunescă! Omenii cari se bucurau, când le dam „bună-ziua“. Până acum le-am răbdat tôte, dar ce mi-s'a întimplat astăzi, îi prea mult! Asta nu am așteptat-o! Și asta nu o mai pot suferi!“

„Ei și ce-i face?“ răspunde Petrea cu socotelă. „Dacă nu te mai suferă omenii aici, atunci trebuie să te muți airea. Ț-ai aflat unde-va vre-o casă?“

Îova își face palmele pumni și zice:

„De n'ar fi bătrînul acela neputincios, ași ști io, unde să-mi aflu casa mea.“

„Tu Îovă, nu trebuie să vorbești așa de fără socotelă și nebunesc,“ o mustră Petrea.

„Ce zic omenii acuma despre tine, se schimbă ca lumina lunii; dar apoi ce ne-au incredințat Dumnezeu și ne-au poruncit, aceea stă tare ca lumina sórelui. Și cu nenorocirea stă lucrul chiar așa, ca și cu un nor gros, care întunecă tot ceriul. Dar norul astă nu rămîne, ci trece și ceriul iară se înseninează. Și ca să Ț-o spun chiar apriat: la mine acasă e loc destul și pentru tine și pentru bătrînul. Ce zici, n'ai vrea să te muți la mine?“

„La tine — ?“

„Adecă, de cum-va n'ai ceva în potrivă.“

„În potrivă? Chiar în raiu ași crede că intru, să pot veni la tine, în casa ta cea liniștită. Dar nu se pôte, Petre, nu se pôte — “

„De ce nu?“

„Iacă, veți câte a scornit omenii până acum pe nedreptul despre mine, ore nu ar vorbi acum cu dreptul, că io am venit la tine ca servitoare, fiind tu încă ficior june?“

„Pentru asta? — Nu-i lipsă să vină la mine chiar ca servitoare.“

„Nu ca servitoare?“

„Poți să vină la mine ca nevasta mea, adecă de cum-va îți place.“

„Petre — “ Ea se uita la el plină de frică și tremurând. Ore nu o Țea și acesta în bataie de joc. Ea scăpătase așa de tare și el s'a avîntat și ridicat. El putea dară să alegă între cele mai bogate fete. Ea pierdu-se tot, ce face pe o fată, să fie poftită: avuție și frumseță, și dacă da creșmînt vorbelor, audite din gura feciorilor atunci și numele bun și nepetat. Dar în ochii lui cei mari, luminoși, ce vorbeau așa de minunat, sta scris cu totul alt ceva de de cât batjocură.

Îova se plécă fără veste și apucîndu-i amîndouă mâinile, le acopere cu sărutări. „Omîră-mă, dacă ai voie, io nu mă apăr, dar că-mi zici asta în ceasul ăsta, e așa de mult, cât n'o voi uita nici pe patul morții.“ —

„Ei, ei, ei,“ zice Petrea ridînd și o trage la sine.

Tocmai în clipa aceea răsună dintr-o ferestă glasul ascuțit a morăresei: „Isuse Christóse! Lină, vino iute încóci! Uite, că asta și-a și căpătat pe altul!“

Petrea stringe la sine pe fata spăimîntată, ce tremura în brațele sale și dînd din cap liniștit se întorcede cătră femeia plină de mînie:

„Numai cât acuma, morăreso, ăsta-i cel adevărat, sau dóră nici nu scii, că Îova și io ne-am făgăduit la olaltă!“

Morăresa inhólbă din ochi. Făgăduiți? Nu! asta n-o sciea!

„Și uite“, zice Petrea mai departe. „Aici este o păreche de păpuși de la ficioru-to, vino iute și Ți-Țda, că io încă am atăța bani să pot cumpăra miresei mele o păreche ca asta. Ar fi pagubă de pielea cea frumoasă, să o strice róua aici.“

Morăresa mîniósă începú a ride, zicînd în bataie de joc: „De bătrîn esci destul de bătrîn, Petre de nu-Ți mai trebuie tutor, tu vei vedé, ce ai dobândit în drăguța ta,“ și trîntind ferésta, de Țiuea, se duce în casa dinainte, să spună óspeților, cari încă nu se depărtaseră, comedia asta minunată, Acestia duseră cu sine vestea asta în sat unde pe aripele vîntului s'a fost lătit, de ce apucături s'a folosit Îova Mărian, cea so-

cotită mai înainte atît de cinstită și cu purtări bune, și cum a fost descoperită acum.

Vestea asta nouă, adusă acum, umplú tot satul de uimire. Prin crișme, între ficióri, și prin șezetóri, între fete, nu se vorbea de alta, de cât de asta! De cu sară cei din Vremesci nici chiar un fir de pîr bun nu-i lasară Îovei. Și acum, ca o rază de apă rece năpădesce peste capetele lor înfierbîntate, vestea: Petrea Haleú ia de nevastă pe Iova Mărian. — Petrea Haleú, om cu vază, om cu avere, om aședat nu un tîner necopt și flusturatic, din potrivă ceva cam greoi și tîrziu în hotăririle sale, totu-și se hotăresce a lua pe Îova. — Atunci dar nu stă lucrul așa de rău cu numele ei cel bun, pe cum a scornit morăresa. Firesce că ea avea în tóte o bîrnă în ochi de dragostea cătră Oanea ei creșînd, că tóte fetelo ar sta să sară în apă pentru fecioru-so întraurit.

Preotul în sfîrșit a îmbrăcat în cuvinte părerea mai a tuturor omenilor din sat, că adecă: cu privire la Îova Mărian zace la mijloc o neînțelegere și greșală, venite din scorniturile vrednice de tînguire ale morăresei, care a dus în rătăcire pe toți. Fiind preotul om brav s'a dus în persoană la cusătóresa, unde aședase Petrea pe mirésă sa și pe socru-so până la cununie, și îi spuse Îovei părerea sa de rău pentru vîtmarea ce i-a făcut-o, fiind dus în rătăcire de vorbele morăresei și dînsul ca și toți cei alături.

Îova în ziua aceea era preafericită. „Uite, Petre lumea începe în cât-va a-mi areta puțin iară-și fața ei mai frumoasă. Asta numai tu ai scos-o la cale!“

Petrea sugé cu tignélă din pipa sa. „Să bagî numai de samă, Îovo, că după ce vei ajunge stăpână în moșia noastră, lumea în curînd își va întorcede fața ei cea bună întregă cătră tine. Atunci feciorii mă vor pismui, zicînd, că-s un viclean și șiret, carele mi-am ales de nevastă pe una frumoasă, îndemnatică și istetă, care cu mâinile și cu mintea ei mai mult îmi aduce la casă, de cât una cu o avuție mare moștenită și alta nimic. Și apoi tu încă din nou să prinđi inimă și increderea de mai înainte acum în casa și moșia ta, căpșorul tîu cel frumușel să-l porți iară-și sus — și acelea-și gînduri să se învîrtéscă în el.“

Îova zimbi plină de fericire. „Cređi, că pentru-ă me purtam atunci atît de refătată, și îmi închipuiam, că nimic nu pôte fi greșit, din câte le făceam? — Nu crede, Petre. Pe mine de aici în colo nime nu va mai sta, să mă scotă afară din minți cu laudele. Am învățat și eu a cunoșce acum cealaltă față a lumii, și nici odată nu voi uita, cum sînt omenii și lucrurile, cari Ți-se arată în fața aceea. Scii, Petre, că-i urită fața aceea, dar nu-mi pare reu, că m'am uitat la ea, pentru că prin ea am învățat a cunoșce, cine ești tu, frumosule, bunule, întrauritul! Și dacă dragostea unei femei pôte face pe un bărbat să fie fericit, atunci tu ai tras la loterie căștigul cel mare, și cei alături vor ave tot dreptul, să te pismúescă.“ —

Și acésta a și făcut-o. Accia, cari mai înainte nu s'ar fi plecat nici odată, să ridice pe Îova din starea ei decăzută, pismuindu-o se uitaú cu uimire, ce binecuvîntare și bunăstare aduceau în casa și curtea lui Petrea Haleú mâinile și grija ei pururea în lucrare

— Iova inse totă dragostea, incredințarea, alipirea și credința și-le imparte numai singur între bărbatu-so și tatăl ei bătrân. carele în fericirea lor se pare că reînviază.

Nicu.

Unirea Românilor Macedoneni cu biserica Romană.

(Continuare.)

Recunoșterea Exarhatului Bulgar.

Pe la anul 1864 elementul bulgar ca să fie liber în biserică, adică, ca să slujească în biserică în limba lor maternă, au scos de la M. S. Sultânul firmanul, prin care s'au recunoscut ca o națiune și li s'a dat dreptul să-și aibă pe limba lor Exarh. recunoscând înse Patriarchia. Români până atunci ceteau în școlă și în biserică grecesce.

Apoi cu venirea lui George Tomara ca profesor român, au încercat Românii să își învețe limba lor maternă, tot de odată trecând și cu Exarhia recunoscând ca șef bisericesc pe Exarhul bulgar; și ast fel au introdus limba română atât în școlă cât și în biserică. Dl. G. Tomara a funcționat ca profesor român la școlă noastră doi ani, adică: de la anul 1864—1866. După demisia lui postul din Ochrida a fost ocupat de Dl Filip Apostolescu, care a stat de la 1866—1888, având ca ajutor pe preotul Vanciū Sgalla. — Din ordin superior, Dl Filip Apostolescu s'a numit profesor la Bitolia; iar preotul la școlă română din mahalaua de jos sf. Nicolae. În locul Dnui Filip s'a numit ca profesor Dl Dimitrie Dimoannia.

Primul Arhiepiscop bulgar al Ochridei a fost Natanail, care a venit pe la anul 1876. El a servit la biserică românească sf. George pe românește; — După un an pe timpul războiului din ordin împărătesc a fost rechemat și permutat din Ochrida, unde nu s'a mai reîntors. De la 1877—1890 bulgarii n'au avut arhiepiscop bulgar. La anul 1890 August 15 a venit ca arhiepiscop bulgar Sinesie, care după 8 luni a plecat fiind indispus.

După trei luni de la plecarea lui Sinesie a venit alt Arhiepiscop anume Grigorie.

Acest arhiepiscop neavând nici o practică a început a persecuta pe preoți, declarându-se tot deodată inamicul cel mai neîmpăcat a Românilor și persecutor a limbii românești. — El a fost acela, care a voit să introducă limba bulgară în biserică românească și să facă să dispară cu modul asta limba română dintr'însa. — Românii înse au știut cu curaj să înfrunte ori-ce pericol din partea lor și au resistat cu energie în contra atacurilor barbare ale Bulgarilor.

Recunoșterea din nou a Patriarhiei.

Am spus că la edificarea bisericii române, în acel timp, nu existau de cât numai 12 case bulgărești. Cu timpul Românii plecând în străinătate cu familii cu tot ce aveau, multe case au fost părăsite și ocupate de Bulgarii, cari veneau din satele din împrejurimile Ochridei. Cu venirea Arhiepiscopului bulgar Grigorie, care după cum am spus, nutrea în sufletul său o ură neîm-

păcată către Românii de aici; Bulgarii din mahala ajutați și de conaționali lor din varoș (cetate) și mesocastru (afară din cetate) au adresat o petiție către Arhiepiscop, care li proteja pe nedrept, cerând a li se acorda și lor dreptul de a ceti bulgărește în biserică română. Arhiepiscopul, fără să cerceteze mai de aproape și să constate adevărul, decide ca să se cetască și bulgărește în biserică.

Românii înse cu puterea firmanului și a Registrului, că nici odată bulgarii n'au avut dreptul în biserică noastră, și ca Epitrop n'a fost ales nici odată Bulgarii, s'au opus la deciziunea arhiepiscopului de a se ceti bulgărește în biserică. — Iată în ce mod: Primii preoți ai bisericii au fost: Papa Gh. Ghenadie și Papa Apostol, dintre cari cel dintâi a ajuns Arhiepiscop și în locul lui s'a hirotonisit de preot Papa Ștefan Coe, român*) din suburbia românească, după trei ani de zile, acest din urmă preot încetând din viață, i-a urmat un altul cu numele Papa Ioan. — Cel alalt, adică Papa Apostol, din cauza bătrâneții, retrăgându-se, Românii au ales ca candidat de preot pe Papa Vanciū Sgalla român originar din această mahala, care s'a și hirotonisit de arhiepiscopul Ghenadie (intâiul lor preot Papa George) în orașul Veles (Kŭpruli) unde își avea reședința arhiepiscopul la anul 1870 August 6.

Din acești doi preoți Papa Ioan slujia grecesce, iar Papa Vanciū Sgalla curat românește. — Încetând din viață Papa Ioan, de mörte subită, bulgarii din mahala, după trei zile cer de la Arhiepiscopul Grigorie a li se destina să se hirotonisi alt preot bulgar, care să slujească bulgărește.

Arhiepiscopul imediat trimite pe un preot bulgar din mesocastru, pe care Românii l'au dat afară; și ca să nu se întâmple vre-un scandal au închis tot de odată și biserică. — Arhiepiscopul de necaz oprește și pe Papa Vanciū de a le servi Românilor, la cas de nevoie, cu intențiunea spre a fi constrânși a se servi de preot bulgar.

(Va urma).

Un Român Macedonean.

Considerațiuni.

(Continuare.)

Ar mai fi trebuit să adaug, că chiar acelea adevăruri, și idei nu sînt destul de clare înaintea lor, că adese ori tin de bun, drept, ceea ce nu e.

Mai bine era dar să zic că însuși conceptul de bun, drept, frumos, adevăr să află la toți, numai nu sînt tot de una adevărate.

Cei ce vreau să regenereze, trebuie să schimbe aceste concepte să le înlocuiască cu altele luminoase, clare, convingătoare.

Și apoi pornit odată curentul sănătos, tot de una în potriva lui se ridică un alt curent, cu totul opus celui dintâi, și care — pentru ochii multora e mai atrăgător, căci tot de una pornesce din slăbiciunile omenești și răzimat pe acelea, — pe când mișcarea cea sănătosă e isvorită din virtuțile omenești, pe acestea le au de fundament.

*) Ministrul actual al departamentului Domeniilor din principatul Bulgariei a nume Ghenadieff este nepotul de fiică a fostului preot român Ghenadie devenit arhiepiscop, și prin urmare este român de mamă și de tată.

pe acestea de sprijin. Și apoi ori cine scie cu cât e mai vehement un curent care favorizează slăbiciunile de cât unul care cere de la om virtuți.

Zic „mai vehement“ și nu mai puternic, pentru că puterea de viață nu e în el de cât la aparință, — căci după ce patimile să potolească, după ce mințile să lumineze, curentul să stingă, — încetă înse ca să învie iar. Învierea asta înse nu e de a se confunda cu învierea unei mișcări sănătoase. Un curent rău nu învie din propria lui putere de viață, căci acesta n'o are, din slăbiciunile, patimile omenești cari sînt tot acelea, și nu trebuie să ne mirăm vedând că d. e. anumite stări de decadință morală în anumite epoci sînt tot acelea. Nu, fiind că omul are și azi și va avea și mâine și tot de una aceleași patimi ce le-a avut de când e. Și trebuie să vie numai împrejurările cari să pregătescă terenul: uitarea țintei sale, căci cei chemați să-i învețe în celea sfinte au uitat de chemarea lor; apostolii moravurilor stricate cu faptele, vorbele și mai ales cu scelerile lor. — și decadința cea veche iar e la locul său. — Așa învie curentele celea rele, pe când celea bune învie din propria lor putere, înțelegând asta așa: întru cât provin din principii vecinice, viguroase, adevărate, reale, dătătoare de viață, — și nu așa înțeles, ca și când ar învia de la sine fără de indiviți, cari ideile acelea mărețe să le lege în mănunchi, și să arete drumul cum au să fie puse în prăcsă.

De apostoli e lipsă la pornirea oricărei mișcări, numai cât durere apostolii de ai răului să află tot de una mai mulți, de cât de-ai binei.

Așa dar la pornirea unei mișcări sănătoase avem să învingem și curentele contrare, căci și aici ca ori și unde în lume are valoare legea: „Ori ce acțiune produce reacțiune.“ Și reacțiunea — în cazul nostru — e tot de una mai vehementă de și nu mai puternică, — după cum am zis mai sus.

O singură excepțiune să dă: curentul cel mai puternic ce a existat de când e lumea, și care există și astăzi și va fi până la capătul veșturilor, curentul acesta de și cel mai dătător viață, cel mai înălțător de inimă și mai întăritor de voinți, „creștinismul“, — a fost și mai vehement de cât curentele contrare ce s'au născut la intrarea lui în lume, cari l'au însoțit în celea din tîiū veșuri, și cari — sub diferite forme să repeșesc și azi.

Nu trebuie înse să uităm că întemeietorul acestui curent este un Dumnezeu.

Curente sănătoase au fost și înaintea lui, și după el, ori mai bine în el, cari, acestea, au isvorit în partea lor bună din el, — dar nu se pot asemăna nici în cuprins, nici în estensiune, nici puterea de viață, nici în sublimitate, în nimic nu se pot asemăna cu creștinismul, — și pe când toate celea dintâi au perit, pier, sau vor pieri, — cel din urmă de când blîndul Nazarinean l'a pornit, în depărtare, colo în răsărit, de când făcî din pescari apostoli și-i trimise în lume, nu s'a mai retras, n'a mai dat înapoi, nu pier și nu va pieri.

Focul Spiritului sfînt a făcut din niște oameni simpli martiri, și celea dintâi valuri de purpură cu cari au udat pămîntul, sîn-

gele apostolilor, să fost de-o ademenire sfântă, și alte au venit să se reverse lângă celea dintâi veacuri de-arindul și astăzi, și mâne, să-și mestece căldura, să rodască pământul cel bun.

Din sămînța de muștar arborele pornit odată, crește mereu întinându-și ramurile tot mai de parte, tot mai de parte. Ce minune mare ved eu în tine, biserica mea!

(Va urma).

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

Amicul tinerimei, revista scrisă anume pentru nobilitarea caracterului tinerilor.

Este în anul al doilea al existenței și cuprinde o materie foarte variată, instructivă și de petrecere și costă în abonament pe sfert de an numai 2 lei, anual lei 8.

Abonați deci copil D-vastră la

Amicul tinerimei, singura și întâia revistă pentru tinerime ce apare la Tîrgul-Jiului sub direcțiunea D-lui I. Moisil, directorul gimnasului din T-Jiū cu concursul mai multor profesori și omeni de litere și știință.

Este o chestie foarte importantă lectura ce trebuie să se dea copiilor. Părintii doresc ca copil lor să devină omen instruit și cinstit. Instrucțiunea singură nu e de ajuns pentru copil; trebuie tot odată să li se dea și o educație alésă. Mulți părinți nu au în tot-de-una timpul necesar a se ocupa mai de aprópe de copil lor. Din această cauză mulți copii fiind fără supraveghere apucă adeseori drumuri rele. Dacă luse părinții ar găsi mijloce de a preveni relele în care copiii ar putea să dea, mulți copii nu s'ar strica și n'ar aduce adeseori rușine familiei lor.

În toate țările civilizate s'a recunoscut de cătră toți omenii de bine că *lectura bună, alésă și potrivită cu mîntea tinerilor* este, mijlocul cel mai bun și mai sigur de a îndrepta tinerimea pe drumuri bune, spre ținte nobile. Un mare învățat. Herder, a zis: „adese ori o carte a format sau a stricat pe un om pentru întreaga lui viață“. Este deci datoria părinților, în prima linie, să desvolte în copii lor încă de timpuriu gustul de cetire și a le da în mîni cărți

bune. Morala unui popor — a spus un filosof francez — atârna de calitatea celor ce cetește.

O ast fel de lectură alésă se găsește în „**Amicul Tinerimei**“.

Junimea literară, an. I. nrl. 4. are următor cuprins interesant: De înviere. Ioan Gramadă. Că m'af uitat... (versuri) Tristitia. Poetii noi, Dr. S. Pușcariu. Dragoș și Bogdan. Iancu I. Nistor. Ale mării și iubirii valuri (urmare). C. Berariu. Spune-mi dragă... (versuri) Suza. Viorica. S. Fl. Marian. Sub stîncă sură... (versuri) Rotică. Făt-frumos în grădina sfîntei Vineri. reflexiuni-critice (urmare) V. Morariu. Dări de samă. Liviu Marian. Posta redacției Apare la Cernăuți, red. resp. Iancu I. Nistor.

Prof. Alexandru Ciura **Visuri trecute**. Schițe și romane. Prețul 1 corónă.

Prof. Emil Sabo. „**Cîntece**“ Poesii lirice. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Dr. Ioan Rațiu, profesor: **I. Studii și Biografii**. Prețul 2 corónes. Sub presă: **II. Viața și Activitatea lui Alexandru Papiu Ilarian**. Prețul 2 corónes.

BIBLIOTECA UNIREI.*)

1. **Benhur** sau zilele lui Mesia, de Levis Valace, 2 v. 2:90
2. **M. Eminescu**. Studiū critic 90
3. **Câte-va momente** din începuturile bisericei rom. de C. Auner 20
4. **Nume de familie** la românii din Ungaria, de A. Viciu. 12
5. **Din viața lui I. Micul** de M. Străjan 16
6. **Albertina**. Povestire de Dr. V. Bojor. 30
7. **Cestiuni din dreptul bis. unite** p. I. II. 3:40

*) Aceia, cari vor comanda de odată toți 7 Nrii, îi primesc cu 5:50 cor. în loc de 7:98 cor.

Posta redacțiunii.

L. S. în S. S'au ținut deja samă de justele Dtale observări, cari de mult au fost observate de cel chemați.

V. T. „Voința“ e un capitol din psihologie scris cu subtilități filosofice. Că de ce doriți publicarea lui, nu pricepem; noi nu'l aflăm, de publicat.

G. P. După ce „apelul“ s'a tipărit și de sigur împărțit în toate părțile, de ce să'l mai publicăm și noi?

I. M. Bucuros, dar în nrl acesta nu s'a ma putut.

P. Br. Ca un lucru cunoscut de toți să fie interesant și vrednic de a fi cetit, trebuie să fie descris cu mai mult avînt și poezie, altcum lasă cetitorul rece și needificat.

Mih. în A. În nrl viitor, da!

I. P. Rog așteptați alt număr, i-se va face loc de sigur.

Posta administrației.

Au achitat abonamentele următoarele:

Ciula mare pe 1897 sem. 2-le *Kordas* pe 1903. *Chihierul superior* pe 1903. *Bocicoel* pe 1903. *Gyó-Salamás* pe 1904. *G. T. Budapesta* pe 1901 sem. 2-le, 1902 întreg și 1903 sem. 1. *Curciū* pe 1903. *Capnic* pe 1904 sem. 1. *Șieut* pe 1904. *Greovaț* pe 1900 sem. 2-le 1901 întreg și 1902 sem. 1. *Berivotul mare* pe 1903. *Lechința de Mureș* pe 1904 sem. 1. *Boboalma* pe 1900—1903. *Jucul super.* pe anii 1899 și 1900. *Er-Hatvan*, pe 1904 sem. 1. *Gy. E. Cluj* pe 1904 Februar — April. *Tractul Crasnei & Vălcudului* pe 1904 sem. prim. *Vad (Făgăraș)* pe 1903. *Alsó-Ujfalu* pe 1903. *Ofenbaia* pe 1903. *Aranyos-Megyes* pe 1903 sem. 2-lea. *Sân-Martinul de Câmpie* pe 1902. *Avasvámfalú* pe 1902 sem. 2-lea și 1903. sem. 1. *Ilisua* pe 1904 sem. 1. *Mesteacăn* pe 1902 sem. 2-le, și pe 1903, 1904 întreg. *Asuagiul superior* pe anii 1901, 1902 și 1903. *Agirbiciū* pe timpul din Octobree — Decembre 1897 până în 1 Octobree 1898. *Borgo-Tiha* pe 1904 sem. 1. *Reșinar* pe 1903. *Pata* pe 1896. *Turda vechiă* pe 1904 sem. 1. *Tritul super.* pe 1902. *Majer* (p. Rodna) pe 1897. *Vé rogám* și pentru anii următori, fiind restanța vechiă, și lipsele noastre mari. *Drémbár* pe 1902. *Sibiū* pe 1904 sem. 1. *Beica română* pe 1902. *Girolt* pe 1903. *Izgar* pe 1904. *Galșa* pe 1902. *Babșa* pe 1903. *Călinesci* pe 1904. *Oena-Sugatag* pe Martie — Iunie 1904. *Cicud A.)* pe 1903. *Aghires* pe 1904. *Atudul super* pe 1902, 1903 și 1904. *Belontinț* pe 1902, 1903 și 1904. *Stauaieș* pe 1904. *Birghiș* pe timpul din 1/12 1902 până în 1-a Decembrie 1904. *Sapânța* pe 1901 sem. 2-lea și 1902 sem. 1.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

Cadoū de Pasci!

Cadoū de Pasci!

Cadoū de Pasci!

Visuri trecute

Schițe și Nuvele.

Prețul 1 corónă.

de Alesandru Ciura, profesor.

CÂNTECE Poesii lirice

de Emil Sabo profesor.

Prețul 1 corónă.

Studii și Biografii

de Dr. Ioan Rațiu profesor.

Prețul 2 corónes.

Recunoscute ca cele mai bune

Pluguri de oțel,

Grape tăvăluguri,

Mașine de sămănat Agricola

Mașine de cosit, sistem american;
pentru iarbă, trifoliu și grâu
Greble de fin, otavă și seceriș.

Presse de paie și de fin

Presse Hydraulice,

Presse de pome, stropitori de
struguri și plante.

Aparate pentru uscarea

pomelor și a legumelor,

se pregătesc după construcția cea mai nouă, premiata, și le spedază

PH. MAYFARTH & C-nie.

Fabrică de mașini economice, turnătoare de fier și pluguri.

Fundat în 1872 Wiena III, strada Tabor Nr. 71. cu 900 lucrători.

Premiate cu preste 500 medalii de aur și argint.

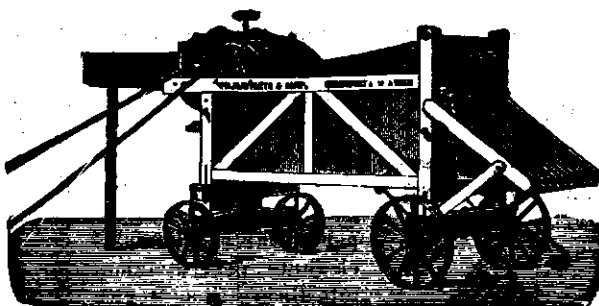
21 (2-10)

La cerere se trimite catalog gratis și franco.

Se caută vânzători și agenți.

Mașină de îmblătit

purtate cu mâinile, cu vitele ori
cu motorii.

Jug pentru vitele de lucru,

Mașină de curățit bucatele, triere, mașină de
frecat cucuruz,

Mașine de tăiat nutrețul,

Mașină de tăiat napii, moră de nruiială.

Locomotive, casse, cuptore,

pumpe rotative,

tot felul de mașine pentru economie,

Comunicarea trenurilor

prin gara Küküllőszög (Blas)

(valabil din 1 Octombrie 1903).

cătră	g a r a		de la
Teuș - Tövis			
226	persone	persone	102
1246	mixt	mixt	215
785	accelerat	accelerat	904
252	accelerat	accelerat	1228
Copșa - Kis-Kapus			
104	persone	persone	221
216	mixt	mixt	1243
905	accelerat	accelerat	734
1229	accelerat	accelerat	251
S ó v á r a d			
408			826
248	mixt	mixt	650

Senegin contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgăre, ti, catarului astmei, greutății de respirat, lungorei și tusei sēc. **Vindecă sigur și repede.** Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Capsic unsore. Contra durerii de ose, podagrei, reumatismului, răcelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbetrânite bóle le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomac, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgărclurile cele mai grele. Leac sigur. Folosesc și la curățirea sângelui. Prețul 1.20 și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tineretelor 1 sticlă 2 cor.

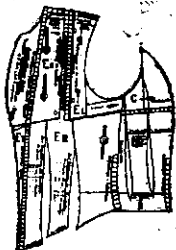
Laxbonbons. Închiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, pecum palpitarea de inimă, ameteii, dureri de cap și altele. Decî cine suferă de încheierea scaunului numai de cât se comandeză **Laxbonbons** zaharele purgative, plăcute și dulci la luat. Pețul 1 cor.

Chemicale, drogue, legături și bandagerie chirurgice. Instrucție pentru prepararea diferitelor vinarsuri, liqueruri, rum și altele. Teuri russice, Parfumuri, săpunuri, crem escelent pentru față și mâni. Articoli cosmetice, olei pentru păr. Esență pentru picatul și întărirea părului. Apa de gură și dinți pe cum și prav. Ori ce fel de articlu din bransă. Tóte fórte leftine. Faceți întrebare și Vê veți convinge.

Cornel Demeter,

apotecar în Békás-Magyar, 41 Bpest mellett).

12 (5-5)

marea fabriciei

De mare însemnătate pentru Dame!

Fie care P. S. Dómnă își póte însa-și pregăti
cu o ușurință de neînchipuit

talie sa după orî ce modă

cu ajutorul aparatului de croit talie pentru dame

inventat de **Anton Guschelbauer.** A fost censurat de academic.
și poșede nenumerate scrisori de recunoscintă.

Își are patenta și e scutit prin lege în tóte statele culte.

Prețul unui aparat e 3 cor. franco rambursat.

Se caută agenți

Prospecte să trimit la cerere gratis

Cu tóta stima:

Antal Guschelbauer.

Sopron.

17 (4-52)

Gruce sau stea dublă

**electro-
magnetică**

D. R. G. M. Nr. 88503.

Vindecă și înviorază pe lângă garanță: reumă, astmă, (respirație grea), insomnie, vijeirea urechilor, auzirea grea, epilepsie, nervositate, neapetit, gălbănare, durere de dinți, durere de cap, impotență, influență, precum și ori-ce morbo de nervi. Morbosul, care nu se vindecă în timp de 45 de zile folosind aparatul de sub Nrul 88503, își reprimște banii numai decât. Acolo unde n'a folosit nici un medicament, cercați aparatul meu; sum convins despre sigurul meu aparat.

Prețul aparatului mare e cor. 6. —
e de aplicat la morburî vechi.

Prețul aparatului mic e cor. 4. —
e de aplicat la morburî mai ușore.

Spediția centrală de vânzare îl trimite în țară și străinătate cu rambursă, sau dacă banii se trimit înainte.

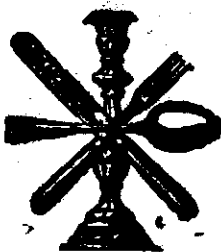
SCHIFFER D. SÁNDOR

BUDAPEST, VIII, strada Bezeredy Nr. 3.
16 (4-52)

Gratuit:

o cumpănă de casă și o masină de fier.

Din cauza imbulzei prea mari a marfei trimit în tota lumea renumita și de tota lumea plăcuta marfă din argintul de Mexico, și anume:

6 lingurițe, 6 furculițe,
6 linguri de masă, 12
lingurițe de cafea, 6 cu-
țițe de desert, 6 furcu-
lițe de desert, 1 lingură
pentru supă, 1 lingură
pentru lapte, 2 luminări
elegante pentru salon,
tote din argint de Mexico

total 46 bucăți numai 6 fi. 50 cr.

Afară de acestea fie-care cumpărător pri-
mesce ca dar, și pe lângă garanță

**o cumpănă de casă de o putere
de 12 1/2 kgr.**

Argintul de Mexico este un metal alb (și din-
lăuntru) despre calitatea căruia primesc garanța
pe 25 ani. Spedițiunea se face ori prin rambursă
ori prin trimiterea banilor înainte.

SCHIFFER D. SÁNDOR,
BUDAPEST, VIII, strada Bezeredy Nr. 3.

— Pentru 5 coróne —

trimit 4 1/2 chilo (vre-o 50 bucăți), bun și fin

☉ Săpun de toaletă ☉

pregătit din: trandafir, liliie, viole, resedă,
jasmin, lăcrămioare.

Banii să se trimită înainte, ori se vor ridica
cu rambursă.

Alexandru D. Scheffer,
Budapesta, VIII. Bezeredy 3.

TELEGRAMĂ!!!

**Cel mai mare asortiment
in vestminte pentru Domni și
Dómnne, cu o croitorie proprie
modern aranjată.**

Comandele după măsură, se ese-
cută din **materie din țară și
străinătate**, cu un preț moderat,
și se pregătesc după cel mai bun și
mai modern fason.

La comandele din jur, eventual
dacă mai mulți inși la oaltă vor face
o comandă de cel puțin 100 cor. imi
trimit agentul meu cu colecțiunea de
mustre.

În urma deosebitei presta-
țiuni în preț și esecutare, i-se
ofere unui fie-căruiua buna oca-
siune să se îmbrace bine, modern
și ieftin.

De binevoitorul sprijin
rugându-mă sum

Cu stimă:

(14) 5-6 **B. Ascher.**

**— Mare deposit de vestminte
pentru domni, dómne, — deposit
de cămeși, pălării și cufere. —**

Medieș—Medgyes.

(44) 19-20
30 zile se lasă
spre probă.

Din încredin-
țarea renumiților
fabricanți de cea-
suri americane
Scott John, Mar-

litt și Holzer, cari voiesc să-și facă
populare fabricatele lor și în Europa
și se dee un curs mai mare sistemul
de ceasuri Roskopf Markt. se trimite
contra ramburs ori trimițând înainte
2-80 fl.

Un escelent ceas de busunar
Anker Remontoir „Patent Scott Watch“
cu o construcție masivă de 36 ore
cu un aparat de precisiune. Cu față de
email. Se dă garanță de 5 ani. (La
fie care ceas se dă gratuit 1 lanț aurit
și articole de reclam.)

Celor ce nu le convine li se retrimit banii.

M. I. HOLZER

mare deposit de ceasuri și juvaere.

(Austria) **Krakovia** Dietelgasse 66.
Liferantul oficialilor de stat.

**Prețcuranturi se trimit la cerere
gratis și franco.**

Se caută agenți.

— Anunțul se pôte reproduce. —

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

— întemeiată la anul 1868 —

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune,
edificii de ori ce fel, mărfuri, mobile, vite și produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții, asigurări de
zestre, de copii, rente, pe viață etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medjoală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Fonduri de rezervă și de garanție specială,

cu finea anului 1900: **1.303.572 cor. 15 bani.**

Valori asigurate contra incendiului:
72.420.299 coróne.

Capitale asigurate asupra vieții:
9.248.543 coróne.

Pentru despăgubiri de incendii **3,003 550 c.** pentru capitale asigurate pe viață **2,738.793 c.**

Oferte și ori ce informațiuni se pot primi de la:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5, et. I., curtea I.,
precum și de la subagenții din toate comunele mai mari.

Agenturi principale:

în Arad, Brașov, Cașovia, Cluș, Timișóra și Făgăraș.

(5) 50-52